

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-0610-9-25

Druk nr 1034

Warszawa, 12 lutego 2025 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

**- o zmianie ustawy o współpracy rozwojowej
oraz niektórych innych ustaw.**

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Finansów.

Z poważaniem

Donald Tusk

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o współpracy rozwojowej oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 16 września 2011 r. o współpracy rozwojowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1384) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 1 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Ustawa określa także zasady funkcjonowania w Banku Gospodarstwa Krajowego, zwanym dalej „BGK”, Finansowego Instrumentu Współpracy Rozwojowej, zwanego dalej „FIWR”.”;

- 2) w art. 2 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Przez współpracę rozwojową rozumie się także działania, o których mowa w ust. 1 pkt 1, podejmowane przez BGK na zasadach określonych w rozdziale 5a, zwane dalej „współpracą rozwojową BGK”.”;

- 3) w art. 3 w pkt 4 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

„5) BGK.”;

- 4) w art. 13 w ust. 1 w pkt 11 po wyrazach „współpraca rozwojowa” dodaje się wyrazy „, , w tym informacje przekazane przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych o wykonaniu planu rzeczowo-finansowego FIWR”;

- 5) po rozdziale 5 dodaje się rozdział 5a w brzmieniu:

„Rozdział 5a

Zasady funkcjonowania FIWR oraz realizacji współpracy rozwojowej BGK

Art. 19a. Ilekroć w niniejszym rozdziale jest mowa o instrumentach rozumie się przez to instrumenty, w tym finansowane lub współfinansowane ze środków FIWR, wykorzystywane do realizacji współpracy rozwojowej BGK:

- 1) dłużne, w tym pożyczki lub kredyty;
- 2) kapitałowe, w tym nabywanie lub obejmowanie akcji, udziałów, jednostek uczestnictwa lub certyfikatów inwestycyjnych, przystępowanie do spółki

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe oraz ustawę z dnia 14 marca 2003 r. o Banku Gospodarstwa Krajowego.

- komandytowej w charakterze komandytariusza, do spółki komandytowo-akcyjnej w charakterze akcjonariusza lub powierzanie środków pieniężnych w zarządzanie;
- 3) gwarancje lub poręczenia, w tym gwarancje lub poręczenia portfela kredytów w rozumieniu art. 128b ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 1646, 1685 i 1863 oraz z 2025 r. poz. 146 i ...) lub portfela innych zobowiązań w rozumieniu art. 128b ust. 2 pkt 2 tej ustawy, a także regwarancje lub reporeczenia, w tym regwarancje lub reporeczenia tych portfeli;
 - 4) bezzwrotne instrumenty współpracy rozwojowej, w tym pomoc techniczną, dopłaty do kapitału, umorzenia kapitału lub dopłaty do odsetek;
 - 5) mechanizmy kompensacji i podziału ryzyka inne niż wskazane w pkt 3;
 - 6) mieszane instrumenty, składające się z instrumentów, o których mowa w pkt 1–5;
 - 7) inne niż wymienione w pkt 1–6 instrumenty określone w aktach, na podstawie których zostały przekazane środki, o których mowa w art. 19b ust. 2 pkt 2.

Art. 19b. 1. W BGK tworzy się FIWR w celu wsparcia realizacji współpracy rozwojowej BGK.

2. Środki FIWR pochodzą:

- 1) z budżetu państwa;
- 2) ze środków bezzwrotnych lub zwrotnych pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, od międzynarodowych instytucji finansowych, agencji rozwojowych państw trzecich lub innych podmiotów;
- 3) z odsetek od wolnych środków w złotych przekazanych w depozyt zgodnie z ust. 5 albo wolnych środków w walutach obcych ulokowanych w bankach;
- 4) z odsetek od instrumentów finansowanych lub współfinansowanych ze środków FIWR;
- 5) z opłat lub prowizji pobieranych od instrumentów finansowanych lub współfinansowanych ze środków FIWR;
- 6) z egzekucji należności z tytułu instrumentów finansowanych lub współfinansowanych ze środków FIWR;
- 7) ze zwrotu środków wypłaconych z FIWR;
- 8) z dodatnich różnic kursowych lub innych dochodów powstałych z tytułu przewalutowania środków FIWR;
- 9) z darowizn lub zapisów;
- 10) z innych tytułów niż wymienione w pkt 1–9.

3. Środki FIWR przeznacza się na:

- 1) finansowanie lub współfinansowanie współpracy rozwojowej BGK;
- 2) wypłatę BGK zryczałtowanego wynagrodzenia z tytułu obsługi FIWR w wysokości określonej w umowie, o której mowa w art. 19f ust. 1;
- 3) pokrycie opłat i podatków należnych z tytułu wykorzystywania instrumentów finansowanych lub współfinansowanych ze środków FIWR;
- 4) pokrycie kosztów różnic kursowych lub innych kosztów powstałych z tytułu przewalutowania środków FIWR;
- 5) pokrycie kosztów egzekucji wierzytelności z tytułu instrumentów finansowanych lub współfinansowanych ze środków FIWR;
- 6) pokrycie kosztów pozyskania od podmiotów trzecich zabezpieczenia instrumentów finansowanych lub współfinansowanych ze środków FIWR;
- 7) zwrot BGK środków własnych przeznaczonych na finansowanie instrumentów w części, w której należności powstałe z tytułu ich wykorzystania nie zostały spłacone i BGK nie zaspokoił swoich roszczeń w drodze egzekwowania innych zabezpieczeń;
- 8) zwrot BGK środków własnych przeznaczonych na finansowanie zobowiązań z tytułów, o których mowa w art. 19c ust. 1, wraz z wynagrodzeniem z tytułu tego finansowania;
- 9) inne wydatki określone w planie rzeczowo-finansowym FIWR.

4. Minister właściwy do spraw finansów publicznych przekazuje do FIWR środki niezbędne do terminowego pokrycia wydatków z tytułów, o których mowa w ust. 3, w przypadku gdy poziom środków FIWR jest niewystarczający do ich pokrycia.

5. Wolne środki FIWR są lokowane w formie depozytu, o którym mowa w art. 78b ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Przepis art. 48 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych stosuje się odpowiednio.

6. Wolne środki FIWR w walutach obcych BGK może lokować w bankach.

7. Do FIWR stosuje się przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych dotyczące funduszy utworzonych, powierzonych lub przekazanych BGK na podstawie odrębnych ustaw.

Art. 19c. 1. W przypadku gdy poziom środków FIWR jest niewystarczający do terminowej obsługi zobowiązań z tytułu instrumentów finansowanych lub współfinansowanych ze środków FIWR, finansowanie tych zobowiązań może się odbywać ze środków własnych BGK, po uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw

finansów publicznych działającym w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw zagranicznych.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, BGK przysługuje zwrot środków własnych przeznaczonych na finansowanie, o którym mowa w ust. 1, wraz z wynagrodzeniem z tytułu tego finansowania w wysokości uzgodnionej z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych działającym w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw zagranicznych.

Art. 19d. Współpraca rozwojowa BGK realizowana z wykorzystaniem instrumentów może być podejmowana także z udziałem banków lub instytucji finansowych działających lub planujących działalność w państwach rozwijających się.

Art. 19e. 1. BGK:

- 1) sporządza dla FIWR odrębny bilans, rachunek zysków i strat oraz informację o pozycjach pozabilansowych;
- 2) wyodrębnia plan rzeczowo-finansowy FIWR w planie finansowym BGK.

2. Projekt planu rzeczowo-finansowego FIWR jest opracowywany przez BGK w terminie do dnia 15 czerwca roku poprzedzającego rok, w którym ten plan ma obowiązywać, w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych działającym w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw zagranicznych.

3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw zagranicznych zatwierdza projekt planu rzeczowo-finansowego FIWR w terminie do dnia 31 lipca roku poprzedzającego rok, w którym ten plan ma obowiązywać.

4. Plan rzeczowo-finansowy FIWR określa w szczególności:

- 1) przewidywaną kwotę zasilenia FIWR z poszczególnych źródeł, o których mowa w art. 19b ust. 2;
- 2) przewidywane koszty i wydatki z poszczególnych tytułów, o których mowa w art. 19b ust. 3;
- 3) przewidywane wykorzystanie poszczególnych instrumentów.

5. Zmiany w planie rzeczowo-finansowym FIWR są dokonywane na wniosek BGK i zatwierdzane przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw zagranicznych.

6. Przy opracowywaniu projektu planu rzeczowo-finansowego FIWR bierze się pod uwagę cele oraz priorytety geograficzne i tematyczne pomocy rozwojowej określone w Programie.

7. BGK przekazuje ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych, w terminach określonych w przepisach dotyczących sprawozdawczości budżetowej państwowych funduszy celowych, sprawozdanie miesięczne z realizacji planu rzeczowo-finansowego FIWR, sporządzone narastająco za kolejne miesiące roku budżetowego, w szczególności nie mniejszej niż wynikająca z tego planu.

8. Minister właściwy do spraw finansów publicznych przekazuje ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych sprawozdanie z realizacji planu rzeczowo-finansowego FIWR za miesiąc grudzień.

Art. 19f. 1. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw zagranicznych zawiera z BGK umowę dotyczącą obsługi FIWR.

2. Umowa, o której mowa w ust. 1, określa w szczególności:

- 1) warunki wykorzystywania instrumentów finansowanych lub współfinansowanych ze środków FIWR;
- 2) szczegółowe warunki oraz terminy przekazywania przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych środków, o których mowa w art. 19b ust. 4;
- 3) wysokość zryczałtowanego wynagrodzenia należnego BGK z tytułu obsługi FIWR oraz sposób i termin jego wypłaty;
- 4) warunki i tryb uzgadniania z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych działającym w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw zagranicznych finansowania, o którym mowa w art. 19c ust. 1, w tym wysokości wynagrodzenia, o którym mowa w art. 19c ust. 2.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 1646, 1685 i 1863 oraz z 2025 r. poz. 146) art. 128b otrzymuje brzmienie:

„Art. 128b. 1. W przypadku gdy koszty obsługi i ryzyko wypłat z tytułu gwarancji lub poręczeń nie będą obciążały wyniku finansowego banku państwowego, może on powierzyć innemu bankowi lub instytucji finansowej, w drodze umowy, dokonywanie oceny zdolności do spłaty zobowiązania i analizy ryzyka wypłaty zobowiązania w przypadku udzielania gwarancji lub poręczeń na podstawie przepisów ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz

niektóre osoby prawne (Dz. U. z 2024 r. poz. 291) lub innych ustaw określających zasady udzielania gwarancji lub poręczeń przez bank państwowy.

2. W przypadku gdy koszty obsługi i ryzyko wypłat z tytułu gwarancji lub poręczeń będą obciążały wynik finansowy banku państwowego, Komisja Nadzoru Finansowego może, na wniosek tego banku, wydać zezwolenie na powierzenie innemu bankowi lub instytucji finansowej dokonywania oceny zdolności do spłaty zobowiązania i analizy ryzyka wypłaty zobowiązania w razie:

- 1) udzielenia innemu bankowi przez bank państwowy gwarancji lub poręczeń portfela kredytów rozumianego jako zbiór pojedynczych kredytów, udzielonych przez ten bank, dla którego łączną kwotę limitu gwarancji lub poręczeń na określony czas ustala umowa między tym bankiem a bankiem państwowym;
- 2) udzielenia innemu bankowi lub instytucji finansowej przez bank państwowy gwarancji lub poręczeń portfela innych zobowiązań rozumianego jako zbiór pojedynczych umów cywilnoprawnych, dla którego łączną kwotę limitu gwarancji lub poręczeń określa umowa między tym bankiem lub tą instytucją finansową a bankiem państwowym.

3. W przypadku gdy bank państwowy realizuje zadania z zakresu współpracy rozwojowej, o której mowa w ustawie z dnia 16 września 2011 r. o współpracy rozwojowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1384 oraz z 2025 r. poz. ...), lub zadania na rzecz rozwoju innych państw lub ich społeczeństw, w szczególności zadania powierzone mu przez Komisję Europejską lub we współpracy z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym, Europejskim Funduszem Inwestycyjnym, Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju, Grupą Banku Światowego lub innymi międzynarodowymi i krajowymi instytucjami rozwoju, może on powierzyć innemu bankowi lub instytucji finansowej, mającym siedzibę na terenie państwa członkowskiego lub państwa trzeciego, w drodze umowy, dokonywanie oceny zdolności do spłaty zobowiązania lub analizy ryzyka wypłaty zobowiązania w przypadku wykorzystywania instrumentów w rozumieniu art. 19a ustawy z dnia 16 września 2011 r. o współpracy rozwojowej.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 14 marca 2003 r. o Banku Gospodarstwa Krajowego (Dz. U. z 2024 r. poz. 441 i 834) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 3:
 - a) ust. 1b otrzymuje brzmienie:

„1b. W odniesieniu do ekspozycji pozabilansowych BGK wynikających z poręczeń lub gwarancji portfela kredytów lub portfela innych zobowiązań, o których mowa odpowiednio w art. 128b ust. 2 i 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, udzielonych w ramach rządowych programów poręczeniowo-gwarancyjnych lub funduszy utworzonych, powierzonych lub przekazanych BGK na podstawie odrębnych ustaw lub w ramach współpracy rozwojowej, o której mowa w ustawie z dnia 16 września 2011 r. o współpracy rozwojowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1384 oraz z 2025 r. poz. ...), lub w ramach realizacji zadań na rzecz rozwoju innych państw lub ich społeczeństw, a także innych ekspozycji wynikających z realizacji przez BGK zadań z zakresu tej współpracy rozwojowej lub zadań realizowanych na rzecz rozwoju innych państw lub ich społeczeństw, w szczególności powierzonych BGK przez Komisję Europejską lub realizowanych we współpracy z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym, Europejskim Funduszem Inwestycyjnym, Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju, Grupą Banku Światowego lub innymi międzynarodowymi i krajowymi instytucjami rozwoju, BGK nie stosuje:

- 1) wymogów, o których mowa w art. 395 ust. 1 rozporządzenia nr 575/2013;
- 2) zasad wyznaczania wymogu w zakresie funduszy własnych w odniesieniu do ryzyka kredytowego, określonych w rozporządzeniu nr 575/2013, w zakresie:
 - a) weryfikacji spełniania przez ekspozycję warunków kwalifikacji do kategorii ekspozycji detalicznych, o których mowa w art. 123 rozporządzenia nr 575/2013, dla ekspozycji spełniających w banku lub instytucji finansowej udzielających finansowania warunki określone w art. 123 ust. 1 lit. a, c i d rozporządzenia nr 575/2013,
 - b) indywidualnego klasyfikowania ekspozycji do kategorii ekspozycji, zgodnie z art. 112 rozporządzenia nr 575/2013.”,
- b) uchyla się ust. 1d,
- c) w ust. 1e wyrazy „ust. 1b–1d” zastępuje się wyrazami „ust. 1b i 1c”;
- 2) w art. 4:
 - a) wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Do podstawowych celów działalności BGK, w zakresie określonym ustawą oraz odrębnymi przepisami, należy wspieranie polityki gospodarczej Rady Ministrów, rządowych programów społeczno-gospodarczych, w tym poręczeniowo-

gwarancyjnych lub w zakresie współpracy rozwojowej, o której mowa w ustawie z dnia 16 września 2011 r. o współpracy rozwojowej, oraz programów samorządności lokalnej i rozwoju regionalnego, obejmujących w szczególności projekty:”,

b) w pkt 3 dodaje się przecinek i pkt 4 w brzmieniu:

„4) związane z realizacją zadań z zakresu współpracy rozwojowej, o której mowa w ustawie z dnia 16 września 2011 r. o współpracy rozwojowej”;

3) w art. 4a:

a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. W przypadku gdy inwestycja jest zgodna z celami działalności lub zadaniami BGK, BGK może dokonywać inwestycji samodzielnie lub wspólnie z innymi podmiotami, w szczególności w:

- 1) podmioty krajowe albo zagraniczne pozyskujące od inwestorów środki w celu inwestowania zgodnie z określoną przez te podmioty polityką inwestycyjną, w szczególności w fundusze inwestycyjne, alternatywne spółki inwestycyjne oraz w zarządzających alternatywnymi spółkami inwestycyjnymi;
- 2) instrumenty zbywane lub emitowane przez podmioty, o których mowa w pkt 1;
- 3) spółki specjalnego przeznaczenia.

2. Przez inwestycję, o której mowa w ust. 1, rozumie się w szczególności nabycie lub objęcie akcji, udziałów, jednostek uczestnictwa, certyfikatów inwestycyjnych, innych instrumentów finansowych emitowanych lub oferowanych przez podmioty, o których mowa w ust. 1 pkt 1, przystąpienie do spółki komandytowej w charakterze komandytariusza, do spółki komandytowo-akcyjnej w charakterze akcjonariusza oraz do spółki jawnej w charakterze wspólnika lub powierzenie środków pieniężnych w zarządzanie lub udzielenie pożyczki spółce przez jej udziałowców lub akcjonariuszy.”,

b) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. W zakresie dokonywania inwestycji, o których mowa w ust. 1, do BGK nie stosuje się art. 70 ust. 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi oraz przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 94 ust. 1 tej ustawy.”;

4) w art. 5 w ust. 1 po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) realizacja współpracy rozwojowej, o której mowa w art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 16 września 2011 r. o współpracy rozwojowej.”.

Art. 4. Pierwszy projekt planu rzeczowo-finansowego Finansowego Instrumentu Współpracy Rozwojowej, o którym mowa w art. 19e ust. 1 pkt 2 ustawy zmienianej w art. 1, jest opracowywany przez Bank Gospodarstwa Krajowego w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych działającym w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw zagranicznych w terminie 60 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy i zatwierdzany w terminie 60 dni od dnia jego otrzymania przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

Art. 5. 1. Maksymalny limit wydatków budżetu państwa będących skutkiem finansowym niniejszej ustawy wynosi w:

- 1) 2025 r. – 263,3 mln zł;
- 2) 2026 r. – 166,5 mln zł;
- 3) 2027 r. – 306,1 mln zł;
- 4) 2028 r. – 170,4 mln zł;
- 5) 2029 r. – 157,3 mln zł;
- 6) 2030 r. – 125,1 mln zł;
- 7) 2031 r. – 104,6 mln zł;
- 8) 2032 r. – 75,7 mln zł;
- 9) 2033 r. – 46,8 mln zł;
- 10) 2034 r. – 43,9 mln zł.

2. W przypadku zagrożenia przekroczenia przyjętego na dany rok budżetowy maksymalnego limitu wydatków, o którym mowa w ust. 1, w szczególności gdy wielkość wydatków budżetu państwa po pierwszych dwóch kwartałach roku budżetowego wyniesie więcej niż 70% limitu wydatków, o którym mowa w ust. 1, przewidzianych na dany rok, zostanie zastosowany mechanizm korygujący polegający na zmniejszeniu wydatków budżetu państwa będących skutkiem finansowym niniejszej ustawy, w szczególności przez ograniczenie wykorzystywania przez Bank Gospodarstwa Krajowego instrumentów w rozumieniu art. 19a ustawy zmienianej w art. 1.

3. W przypadku gdy wielkość wydatków w poszczególnych miesiącach jest zgodna z planem rzeczowo-finansowym Finansowego Instrumentu Współpracy Rozwojowej, o którym mowa w art. 1 ust. 1a ustawy zmienianej w art. 1, przepisu ust. 2 nie stosuje się.

4. Organem właściwym do wdrożenia mechanizmu korygującego, o którym mowa w ust. 2, jest minister właściwy do spraw finansów publicznych.

Art. 6. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Polska, jako państwo członkowskie Organizacji Narodów Zjednoczonych, Unii Europejskiej, zwanej dalej „UE”, oraz Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (Organisation for Economic Cooperation and Development), zwanej dalej „OECD”, podjęła szereg zobowiązań w zakresie zwiększenia swojej aktywności na arenie międzynarodowej na rzecz redukcji ubóstwa i zwiększania swojej pomocy rozwojowej (Official Development Assistance), zwanej dalej „ODA”.

Zgodnie z rekomendacjami Komitetu Pomocy Rozwojowej OECD (Development Assistance Committee), zwanego dalej „DAC OECD”, Polska dąży do realizacji przyjętych przez DAC OECD wytycznych i stosuje się do jego rekomendacji. W myśl podjętych zobowiązań Polska dąży do systematycznego zwiększania nakładów finansowych przeznaczanych na współpracę rozwojową – do poziomu 0,33% dochodu narodowego brutto, zwanego dalej „DNB”, w 2030 r. w celu wsparcia osiągnięcia poziomu 0,7% DNB w 2030 r. dla całej UE. Priorytety geograficzne i tematyczne polskiej pomocy wynikają z „Wieloletniego programu współpracy rozwojowej na lata 2021–2030. Solidarność dla rozwoju”, przyjętego przez Radę Ministrów w dniu 19 stycznia 2021 r.

W 2022 r. na polską współpracę rozwojową przeznaczono ponad 15 mld PLN, co stanowi 0,53% DNB. Niemal trzykrotny wzrost ODA w stosunku do roku poprzedniego był spowodowany bezprecedensowym wsparciem dla uchodźców z Ukrainy oraz zwiększeniem nakładów na wpłaty do organizacji międzynarodowych. Polska przekazała bezpośrednio Ukrainie 310 mln USD (9% ODA), zaś 2 193 mln USD (63% ODA) wyniósł koszt utrzymania uchodźców wojennych na terenie Polski. W 2023 r. Polska, według wstępnych szacunków, przeznaczyła na międzynarodową pomoc rozwojową 2 604 mln USD (10 941 mln PLN), co stanowi 0,34% jej DNB.

W celu osiągnięcia dalszego wzrostu środków przeznaczanych na współpracę rozwojową, istnieje konieczność odpowiedniej modernizacji instrumentów pomocy rozwojowej oraz poszerzenia grona podmiotów, które mogłyby uczestniczyć w ich wykorzystaniu. Nowoczesne trendy w zakresie współpracy rozwojowej zakładają zwiększenie znaczenia i udziału finansowych instytucji rozwoju (tj. banków i agencji rozwoju, a także międzynarodowych instytucji finansowych). Podmioty te posiadają szerokie doświadczenie w zakresie realizacji projektów o charakterze rozwojowym oraz mają odpowiednie kompetencje merytoryczne, a także potencjał do budowania i rozwijania instrumentów finansowych, które pozwalają na realizację programów oraz projektów o charakterze wieloletnim. Wykorzystując wiedzę,

doświadczenie oraz kompetencje z zakresu bankowości i finansów, instytucje te są zdolne do efektywnego wdrażania projektów, monitorowania ich postępów, szacowania i odpowiadania na występujące ryzyka oraz raportowania wpływu podjętych działań i inwestycji na rozwój społeczno-gospodarczy państw-biorców pomocy. Instytucje te, w szczególności banki rozwoju, aktywnie odpowiadają na potrzeby rodzimego biznesu, tworząc instrumenty wsparcia bezpośredniego w państwach-biorcach pomocy (finansowanie BIZ o charakterze rozwojowym) lub pośredniego (poprzez rozwój w państwach-biorcach rynków lokalnych wybranych sektorów o dużym znaczeniu dla swoich rodzimych firm).

Proponowane zmiany wzorowane są na modelu działań innych instytucji rozwoju z państw członkowskich UE, które skutecznie łączą finansowanie rozwoju gospodarek państw rozwijających się ze wsparciem w szczególności rodzimego biznesu. Zmiany zwiększą wachlarz oraz atrakcyjność instrumentów dostępnych (w tym pośrednio, poprzez zagraniczne instytucje finansowe) w szczególności dla polskich podmiotów na rynkach trzecich o podwyższonym profilu ryzyka. W kontekście Ukrainy pozwolą stworzyć mechanizmy wyrównujące szanse na realizację projektów w tym kraju względem konkurentów z innych państw europejskich bądź spoza Europy. Ponad 2000 polskich podmiotów gospodarczych wyraziło gotowość oraz zainteresowanie aktywnym udziałem w procesie modernizacji oraz odbudowy Ukrainy. Projektowane zmiany umożliwią tym firmom pośrednie wykorzystanie finansowania oferowanego przez rodzimą instytucję rozwoju. Co do zasady bezpośrednimi beneficjentami finansowania w ramach współpracy rozwojowej są podmioty z kraju będącego beneficjentem współpracy rozwojowej. W roli inwestorów, wykonawców, podwykonawców, dostawców technologii czy różnego rodzaju usług specjalistycznych, w tym w zakresie doradztwa czy nadzoru, mogą wystąpić polskie przedsiębiorstwa. Dzięki zaangażowaniu rodzimej instytucji rozwoju (Banku Gospodarstwa Krajowego (BGK)) bieżąca informacja o finansowanych projektach zagranicznych będzie dostępna na miejscu, umożliwiając aktywne wykorzystywanie dostępnych instrumentów rozwojowych. Bliskość geograficzna i infrastruktura komunikacyjna w połączeniu z preferencyjnym finansowaniem umożliwią aktywnie wejść na rynek ukraiński oraz uczestniczyć w procesie odbudowy na zbliżonych lub lepszych warunkach jak przedsiębiorstwa z innych państw.

Obecnie polska pomoc skupia się przede wszystkim na działaniach niosących wsparcie w zapewnieniu dobrego rządzenia oraz demokratyzacji i praw człowieka, a także transformacji systemowej, w mniejszym stopniu podejmuje działania w obszarze pobudzania wzrostu gospodarczego oraz reform społeczno-gospodarczych państw-biorców pomocy.

Współczesne trendy w ramach współpracy rozwojowej zakładają znaczący udział instytucji o charakterze banków rozwoju, wykorzystywanych szeroko przez państwa członkowskie UE, będące głównymi podmiotami implementującymi instrumenty współpracy rozwojowej, do prowadzenia projektów rozwojowych, co do zasady o charakterze niewiązanym (Niemcy – Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW), Francja – Agence française de développement (AFD), Włochy – Cassa di Risparmio di Padova e Rovigo (CDR)).

Proponowane zmiany mają na celu rozszerzenie roli BGK, w tym poprzez trwałe wpisanie BGK w system instytucji wspierających współpracę rozwojową oraz powołanie w jego ramach nowego mechanizmu – Finansowego Instrumentu Współpracy Rozwojowej, zwanego dalej „FIWR” – tworząc tym samym systemowe rozwiązanie umożliwiające BGK funkcjonowanie jako bank rozwojowy na arenie międzynarodowej. Wpisanie BGK do grona podmiotów mogących realizować współpracę rozwojową poza terytorium UE umożliwi ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych, zwanemu dalej „MF”, działającemu w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw zagranicznych, zwanym dalej „MSZ”, skoordynowanie działań podejmowanych przez BGK z zadaniami określonymi w wieloletnim planie współpracy rozwojowej przyjmowanym przez Radę Ministrów.

Potrzebę opisaną instytucjonalnej roli BGK w realizacji zadań z zakresu współpracy rozwojowej, w tym warunków pozyskiwania środków na realizację tych zadań, pokazała m.in. sytuacja związana z kryzysem humanitarnym spowodowanym wojną w Ukrainie i działaniami podejmowanymi przez Polskę w celu łagodzenia skutków tego kryzysu oraz w obszarach odnoszących się do pomocy rozwojowej.

BGK, jako jedyna instytucja finansowa w Polsce, posiada akredytację Komisji Europejskiej (tzw. *pillar-assessment*). BGK pozytywnie przeszedł audyt w ramach wszystkich 9 filarów podlegających ocenie i może być traktowany przez Komisję Europejską jako potencjalny partner wdrażający programy, które umożliwiają dostęp do środków unijnych i gwarancji budżetowej na podstawie zarządzania bezpośredniego, umożliwiając łączenie środków krajowych przeznaczonych na politykę rozwojową ze środkami UE na te cele (pochodzącymi m.in. z funduszu NDICI, tzn. Instrumentu Sąsiedztwa, Rozwoju i Współpracy Międzynarodowej, czy z Instrumentu na rzecz Ukrainy (ang. „Ukraine Facility”). Utworzenie w BGK FIWR umożliwi BGK, przy realizacji zadań wynikających ze współpracy rozwojowej z państwami trzecimi, tworzenie preferencyjnych oraz dedykowanych dla danej potrzeby produktów finansowych.

FIWR będzie instrumentem zbliżonym do konstrukcji instrumentów finansowych w ramach programów finansowanych ze środków pochodzących z budżetu UE. Będzie miał charakter

oddzielnego rachunku w BGK, na którym mogą być gromadzone środki krajowe (głównie z budżetu państwa) lub dedykowane środki od innych donorów (np. z Komisji Europejskiej i zagranicznych instytucji finansowych). Środki z FIWR będą przede wszystkim wykorzystywane do wsparcia finansowego uzgadnianych z rządem zadań w ramach współpracy rozwojowej. Dotyczy to w szczególności:

- zabezpieczania części ryzyka generowanego przez instrumenty finansowe,
- finansowania instrumentów,
- dopłat do oprocentowania i umorzenia kredytów,
- grantów,
- pomocy technicznej.

Dzięki możliwości łączenia środków krajowych przeznaczonych na współpracę rozwojową ze środkami UE na ten cel osiągnie się istotny efekt mnożnikowy dla zaangażowanych środków krajowych.

Przekazywanie środków budżetu państwa do FIWR oraz ich wydatkowanie odbywać się będzie na podstawie rocznego planu rzeczowo-finansowego zatwierdzonego przez MF w uzgodnieniu z MSZ i tylko do wysokości limitu określonego w ustawie na konkretny rok. Zmiana rocznych limitów środków budżetowych przekazywanych do FIWR będzie wymagać zmian ustawowych.

Zakładany mechanizm funkcjonowania nowego instrumentu wsparcia nie przewiduje pozyskiwania zewnętrznego finansowania dłużnego przez BGK, które by bezpośrednio obciążało FIWR, a którego spłata zabezpieczona byłaby ustawowymi gwarancjami Skarbu Państwa.

Projektowaną ustawą dokonuje się zmiany: ustawy z dnia 16 września 2011 r. o współpracy rozwojowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1384), zwanej dalej „ustawą o współpracy rozwojowej”, ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 1646, z późn. zm.), zwanej dalej „Prawem bankowym”, oraz ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o Banku Gospodarstwa Krajowego (Dz. U. z 2024 r. poz. 441, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o BGK”.

Zmiany w ustawie o współpracy rozwojowej:

W art. 1 ustawy o współpracy rozwojowej dodany został ust. 1a, który wskazuje na poszerzony zakres przedmiotowy tej ustawy – ustawa będzie bowiem także regulowała zasady funkcjonowania FIWR w BGK.

W dodawanym art. 2 ust. 3 wskazano, że przez współpracę rozwojową rozumie się także działania, o których mowa w ust. 1 pkt 1 tej ustawy, podejmowane przez BGK na zasadach określonych w rozdziale 5a (z wyłączeniem edukacji globalnej i pomocy humanitarnej).

Realizacja współpracy rozwojowej przez BGK ze środków FIWR, jak wynika z brzmienia projektowanego art. 2 ust. 3, będzie się odbywać wyłącznie na zasadach określonych w rozdziale 5a projektu ustawy. Nie będą miały do niej zastosowania przepisy rozdziału 2 i 3 ustawy. BGK będzie mógł także uczestniczyć w realizowaniu współpracy rozwojowej na regularnych, obecnych zasadach (innych niż określone w rozdziale 5a projektu ustawy). Dlatego też, celem uniknięcia wątpliwości w tym zakresie, w art. 3 BGK został wymieniony wprost (w dodawanym pkt 5).

Wprowadzono również zmianę w art. 13 ust. 1 pkt 11 w celu włączenia informacji o wykonaniu planu rzeczowo-finansowego do zakresu informacji statystycznych dotyczących środków publicznych kwalifikowanych jako współpraca rozwojowa.

Przepisy dodanego rozdział 5a regulują w szczególności zasady funkcjonowania FIWR i realizacji przez BGK zadań z zakresu współpracy rozwojowej ze środków FIWR.

I tak, w art. 19a określono znaczenie używanego w rozdziale 5a projektu ustawy pojęcia instrumentów (odnoszącego się nie tylko do instrumentów finansowych). Zgodnie z tym przepisem ilekroć w niniejszym rozdziale jest mowa o instrumentach – rozumie się przez to instrumenty, w tym finansowane lub współfinansowane ze środków FIWR, wykorzystywane do realizacji współpracy rozwojowej BGK:

- 1) dłużne, w tym pożyczki lub kredyty;
- 2) kapitałowe, w tym nabywanie lub obejmowanie akcji, udziałów, jednostek uczestnictwa lub certyfikatów inwestycyjnych, przystępowanie do spółki komandytowej w charakterze komandytariusza oraz do spółki komandytowo-akcyjnej w charakterze akcjonariusza lub powierzanie środków pieniężnych w zarządzanie;
- 3) gwarancje lub poręczenia, w tym gwarancje lub poręczenia portfela kredytów w rozumieniu art. 128b ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 1646, z późn. zm.) lub portfela innych zobowiązań w rozumieniu art. 128b ust. 2 pkt 2 tej ustawy, a także regwarancje lub reporeczenia, w tym regwarancje lub reporeczenia tych portfeli;
- 4) bezzwrotne instrumenty współpracy rozwojowej, w tym pomocy technicznej, dopłaty do kapitału, umorzenia kapitału lub dopłaty do odsetek;
- 5) mechanizmy kompensacji i podziału ryzyka inne niż wskazane w pkt 3;
- 6) mieszane instrumenty, składające się z instrumentów, o których mowa w pkt 1–5;

- 7) inne niż wymienione w pkt 1–6 instrumenty określone w aktach, na podstawie których zostały przekazane środki, o których mowa w art. 19b ust. 2 pkt 2.

Przez dopłaty do kapitału, o których mowa w pkt 4, rozumie się dopłaty do kapitału pożyczki, kredytu lub innego instrumentu zwrotnego w całości lub części (nie rozumie się przez to dopłaty do kapitału zakładowego).

Art. 19b ust. 1 ustawy o współpracy rozwojowej stanowi o utworzeniu FIWR, zaś przepisy ust. 2 i 3 tego artykułu określają odpowiednio źródła pochodzenia środków FIWR i ich przeznaczenie.

W ramach realizacji przez BGK zadań z zakresu współpracy rozwojowej środki FIWR będą mogły być przeznaczone na:

- 1) finansowanie lub współfinansowanie współpracy rozwojowej BGK;
- 2) wypłatę BGK zryczałtowanego wynagrodzenia z tytułu obsługi FIWR w wysokości określonej w umowie, o której mowa w art. 19f ust. 1;
- 3) pokrycie opłat i podatków należnych z tytułu wykorzystywania instrumentów finansowanych lub współfinansowanych ze środków FIWR;
- 4) pokrycie kosztów różnic kursowych lub innych kosztów powstałych z tytułu przewalutowania środków FIWR;
- 5) pokrycie kosztów egzekucji wierzytelności z tytułu instrumentów finansowanych lub współfinansowanych ze środków FIWR;
- 6) pokrycie kosztów pozyskania od podmiotów trzecich zabezpieczenia instrumentów finansowanych lub współfinansowanych ze środków FIWR;
- 7) zwrot BGK środków własnych przeznaczonych na finansowanie instrumentów w części, w której należności powstałe z tytułu ich wykorzystania nie zostały spłacone i BGK nie zaspokoił swoich roszczeń w drodze egzekwowania innych zabezpieczeń;
- 8) zwrot BGK środków własnych przeznaczonych na finansowanie zobowiązań z tytułów, o których mowa w art. 19c ust. 1, wraz z wynagrodzeniem z tytułu tego finansowania;
- 9) inne wydatki określone w planie rzeczowo-finansowym FIWR.

W przypadku przejściowego deficytu środków na rachunku FIWR środki niezbędne do terminowego pokrywania wydatków z określonych tytułów przekaże MF (art. 19b ust. 4 ustawy o współpracy rozwojowej).

W art. 19b ust. 5 ustawy o współpracy rozwojowej określono sposoby lokowania wolnych środków FIWR:

- wolne środki FIWR w złotych BGK będzie lokował wyłącznie w formie depozytu, o którym mowa w art. 78b ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,

przy czym przepis art. 48 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych będzie stosowany odpowiednio,

- wolne środki FIWR w walutach obcych BGK będzie mógł lokować w bankach.

Zgodnie z projektowanym art. 19b ust. 7 ustawy o współpracy rozwojowej do FIWR stosuje się przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych dotyczące funduszy utworzonych, powierzonych lub przekazanych BGK na podstawie odrębnych ustaw. W szczególności dotyczy to stosowania art. 112aa tej ustawy.

W art. 19c ustawy o współpracy rozwojowej wskazana została możliwość przejściowego finansowania ze środków własnych BGK zobowiązań z tytułu instrumentów finansowych lub współfinansowanych ze środków FIWR, w sytuacji gdy poziom środków FIWR będzie w danym momencie niewystarczający do terminowej obsługi tych zobowiązań.

Zgodnie z art. 19d współpraca rozwojowa BGK realizowana z wykorzystaniem instrumentów będzie mogła być podejmowana także z udziałem banków lub instytucji finansowych, działających lub planujących działalność w państwach rozwijających się.

W art. 19e ustawy o współpracy rozwojowej uregulowano tryb opracowywania i zatwierdzania planu rzeczowo-finansowego FIWR, a także aspekty sprawozdawcze i księgowe związane z utworzeniem w BGK FIWR. Proponuje się zastosowanie takich samych zasad sprawozdawczości, jak ma to miejsce w przypadku innych rachunków/funduszy w BGK.

Przy opracowywaniu projektu planu rzeczowo-finansowego FIWR bierze się pod uwagę cele oraz priorytety geograficzne i tematyczne pomocy rozwojowej określone w Programie przyjmowanym w drodze uchwały przez Radę Ministrów.

Projektowany art. 19f ustawy o współpracy rozwojowej przewiduje z kolei zawarcie przez MF w uzgodnieniu z MSZ umowy z BGK, dotyczącej obsługi FIWR i określa zakres tej umowy.

Zmiany w Prawie bankowym (art. 2):

W Prawie bankowym proponuje się zmianę art. 128b.

W ust. 1 tego artykułu zamiast o „innej instytucji finansowej” jest mowa o „innym banku lub instytucji finansowej” w celu jednoznacznego potwierdzenia zakresu podmiotów, którym bank państwowy może powierzyć, w drodze umowy, dokonywanie oceny zdolności do spłaty zobowiązania i analizy ryzyka wypłaty zobowiązania, w sytuacji gdy koszty obsługi i ryzyko wypłat gwarancji lub poręczeń nie będą obciążały wyniku finansowego banku państwowego.

Ponadto zmieniony przepis będzie zapewniał możliwość wnioskowania do Komisji Nadzoru Finansowego o:

- powierzenie innemu bankowi lub instytucji finansowej dokonywania oceny zdolności do spłaty zobowiązania i analizy ryzyka wypłaty zobowiązania w przypadku udzielania poręczeń lub gwarancji na podstawie przepisów ustawy o poręczeniach i gwarancjach lub innych ustaw określających zasady udzielania poręczeń i gwarancji przez bank państwowy i wyeliminowanie budzącego wątpliwości interpretacyjne wyrażenia „inna instytucja finansowa”,
- powierzenie nie tylko innym bankom, ale również instytucjom finansowym dokonywania oceny zdolności do spłaty zobowiązania i analizy ryzyka wypłaty zobowiązania, w przypadku gwarancji rynkowej spłaty finansowania udzielonego w innej formie niż kredyt, np. gwarancji limitu faktoringowego udzielonego przez instytucję faktoringową, którą to działalność BGK planuje kontynuować po wygaśnięciu Komunikatu Komisji Europejskiej z dnia 17 marca 2023 r. „Tymczasowe kryzysowe i przejściowe ramy środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki po agresji Rosji wobec Ukrainy” (Dz. Urz. UE C 101 z 17.03.2023, str. 3, z późn.zm.), zwanego dalej „Komunikatem Komisji Europejskiej „Tymczasowe kryzysowe i przejściowe ramy środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki po agresji Rosji wobec Ukrainy””.

Zmiana dotyczy zatem kategorii podmiotów, z którymi BGK współpracuje i które zapewniają swoim klientom finansowanie w różnej formie, takich jak banki, firmy faktoringowe, firmy leasingowe. Analogiczna zmiana w zakresie powierzania bankom lub instytucjom finansowym dokonywania ww. oceny wprowadzona została również w art. 3 ust. 1b pkt 2 lit. a ustawy o BGK (art. 3 projektu).

BGK wprowadził do swojej oferty gwarancję limitu faktoringowego (faktoringu odwrotnego lub faktoringu z regresem) w oparciu o Komunikat Komisji Europejskiej „Tymczasowe kryzysowe i przejściowe ramy środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki po agresji Rosji wobec Ukrainy”. Zgodnie z art. 128b ust. 1 Prawa bankowego BGK powierzył instytucjom faktoringowym i leasingowym w drodze umowy dokonywanie oceny zdolności do spłaty zobowiązania i analizy ryzyka wypłaty zobowiązania. Gwarancje dla faktoringu, jak i dla leasingu, były bardzo ważnym instrumentem wsparcia oraz odpowiedzią na oczekiwania ze strony wielu przedsiębiorców, bez względu na wielkość prowadzonej przez nich działalności. Rozumiejąc te potrzeby, BGK planuje obecnie w związku z wygaśnięciem Komunikatu Komisji Europejskiej „Tymczasowe kryzysowe i przejściowe ramy środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki po agresji Rosji wobec Ukrainy” udzielanie gwarancji na zasadach rynkowych, na ryzyko własne BGK. Bez względu na fakt, czy gwarancje obciążają wynik BGK, czy też są finansowane ze środków unijnych albo budżetowych bez

obciążania wyniku BGK, za każdym razem inny bank lub instytucja finansowa muszą spełniać określone warunki, aby BGK mógł powierzyć im dokonywanie oceny zdolności do spłaty zobowiązania i analizy ryzyka wypłaty zobowiązania. Przed powierzeniem wykonywania ww. czynności inny bank lub instytucja finansowa poddana jest ocenie pod kątem spełnienia kryteriów zasadności przyznania limitu na sprzedaż gwarancji, zgodnie z obowiązującymi w BGK metodykami oceny ryzyka. Limity te są przyznawane na okresy roczne. W dalszej współpracy banki lub instytucje finansowe muszą przestrzegać warunków portfelowej linii gwarancyjnej. Przebieg współpracy z nimi jest przedmiotem stałego monitoringu, zgodnie z wewnętrznymi procedurami BGK w przedmiotowym zakresie. W przypadku gdy zostanie zidentyfikowane ryzyko wykraczające poza akceptowalny przez BGK poziom, na bazie zawartych umów BGK ma prawo zawiesić przyznany limit, a tym samym ograniczyć możliwości współpracy do czasu zweryfikowania przez bank lub daną instytucję finansową swojej polityki zarządzania ryzykiem, procedur sprzedaży, zgodnie z wymaganiami BGK. Ważnym elementem w procesie zarządzania ryzykiem działalności gwarancyjnej są kontrole, jakie BGK przeprowadza w zakresie stwierdzenia zgodności działania banku lub danej instytucji finansowej z umową zawartą z BGK. W przypadku stwierdzenia uchybień podejmowane są działania naprawcze, w tym z uwzględnieniem wykreślenia gwarancji z portfela BGK.

Bez względu na to, czy gwarancje BGK udzielane są na ryzyko BGK, czy też nie obciążają bilansu BGK, wdrożenie nowego produktu jest realizowane zgodnie z programem rządowym albo przepisami innych ustaw. Warunkiem koniecznym jest zawarcie stosownej umowy z MF, w ramach której określone są szczegółowe zasady i warunki udzielania poręczeń i gwarancji.

Ponadto zmiana art. 128b Prawa bankowego ma na celu wprowadzenie możliwości powierzenia przez bank państwowy (w tym BGK) outsourcingu oceny ryzyka innemu bankowi lub instytucji finansowej, mających siedzibę na terenie państwa członkowskiego UE lub państwa trzeciego, w przypadku wykonywania zadań z zakresu współpracy rozwojowej, o której mowa w ustawie o współpracy rozwojowej, lub zadań na rzecz rozwoju innych państw lub ich społeczeństw, w szczególności w przypadku realizacji tych zadań w formie gwarancji portfelowych. Projektowane rozwiązanie będzie zbliżone do rozwiązania funkcjonującego już i opisanego w art. 128b Prawa bankowego.

Obecne rozwiązanie przewiduje możliwość powierzenia outsourcingu oceny ryzyka jedynie w odniesieniu do portfelowych produktów gwarancyjnych oraz poręczeniowych na rynku krajowym. Wprowadzenie projektowanego przepisu jest niezbędne z perspektywy oferowania przez BGK jako bank państwowy w obszarze współpracy rozwojowej produktów,

w szczególności o charakterze portfelowym, umożliwiającym współpracę w tym zakresie z innymi bankami i instytucjami rozwoju, Europejskim Bankiem Inwestycyjnym, Europejskim Funduszem Inwestycyjnym, Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju, Grupą Banku Światowego lub innymi podmiotami o podobnym profilu działalności. Gwarancje o charakterze portfelowym są najczęściej używanym instrumentem finansowym przez banki europejskie we współpracy rozwojowej, dającym duży efekt mnożnikowy w odniesieniu do zaangażowanych środków. Wprowadzenie przedmiotowej regulacji jest niezbędne z punktu widzenia zbudowania przez BGK produktów i instrumentów finansowych do wykorzystania w Ukrainie, w taki sposób, aby BGK mógł efektywnie zawnioskować oraz wykorzystać środki z Instrumentu na rzecz Ukrainy (*ang.* Ukraine Facility) w ramach konkursów, które zostały ogłoszone przez Komisję Europejską w 2024 r. lub mają zostać ogłoszone w 2025 r., jak również analogicznych konkursach ogłaszanych przez KE w ramach działań finansowanych z budżetu UE (np. w ramach programu EFSD+ czy Planu Rozwoju Mołdawii).

Zmiany w ustawie o BGK (art. 3):

Proponowane zmiany ustawy o BGK mają na celu:

- instytucjonalne wzmocnienie BGK w obszarze współpracy rozwojowej poprzez wyraźne wskazanie, że BGK, jako polski bank rozwoju, jest uprawniony do wykonywania zadań z zakresu współpracy rozwojowej,
- rozszerzenie celów działania BGK w zakresie współpracy rozwojowej poza terytorium Polski.

Zmiana ustawy o BGK (w art. 3 nowe brzmienie lit. 1b, uchylenie ust. 1d oraz zmiana w ust. 1e) ma na celu zapewnienie możliwości oferowania przez BGK gwarancji na własne ryzyko przedsiębiorcom innym niż mikroprzedsiębiorcy, mali lub średni przedsiębiorcy, zwanym dalej „MŚP”, w tym w ramach współpracy rozwojowej, o której mowa w ustawie o współpracy rozwojowej, na zasadach przewidzianych obecnie w ustawie o BGK dla ekspozycji dla klientów detalicznych.

Zasady wynikające ze zmienianego art. 3 znajdą także zastosowanie do innych ekspozycji wynikających z realizacji przez BGK zadań z zakresu współpracy rozwojowej, o której mowa w ustawie o współpracy rozwojowej, lub w ramach realizacji zadań na rzecz rozwoju innych państw lub ich społeczeństw, w szczególności zadań powierzonych BGK przez Komisję Europejską lub zadań podejmowanych przez BGK we współpracy z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym, Europejskim Funduszem Inwestycyjnym, Europejskim Bankiem Odbudowy

i Rozwoju, Grupą Banku Światowego lub innymi międzynarodowymi i krajowymi instytucjami rozwoju.

Ponadto proponowana zmiana art. 3 jest również związana z poszerzeniem dotychczasowej oferty BGK, dotyczącej poręczeń i gwarancji udzielanych w ciężar wyniku finansowego BGK, w tym dla przedsiębiorstw kwalifikowanych do kategorii „dużych przedsiębiorstw”, a także z zamierzonym wykonywaniem przez BGK zadań z zakresu współpracy rozwojowej.

Konsekwentnie planowane jest rozszerzenie transakcji bazowej dla poręczeń i gwarancji o inne niż kredyty zobowiązania (faktoring, leasing). Ponadto dla większej przejrzystości aktualnych przepisów w art. 3 ustawy o BGK proponuje się połączyć w jednym przepisie wyłączenia na planowane poręczenia i gwarancje portfelowe skierowane, oprócz do MŚP, także do dużych przedsiębiorstw oraz inne wyłączenia, o których mowa w tym przepisie, i w związku z tym uchylić ust. 1d w art. 3 ustawy o BGK.

Powyższe zmiany dotyczą dwóch aspektów. Pierwszym z nich jest zwolnienie BGK ze stosowania wymogów, o których mowa w art. 395 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Dz. Urz. UE L 176 z 27.06.2013, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem CRR”, czyli limitów dużych ekspozycji, wobec rozważanych poręczeń i gwarancji portfelowych, a także innych ekspozycji.

Mając na uwadze wysoki kapitał Tier I BGK oraz stosunkowo niewielką kwotę rozważanych poręczeń czy gwarancji (równowartość 10 mln EUR na jednego przedsiębiorcę), podobnie w przypadku współpracy rozwojowej (działalność głównie skierowana do małych i średnich przedsiębiorstw lub dedykowanych działań np. wsparcie potrzeb energetycznych), BGK postrzega ryzyko przekroczenia limitów dużych ekspozycji jako niskie. Co więcej BGK ustalił wewnętrzne progi ostrożnościowe w zakresie limitów dużych ekspozycji jako limity strategiczne na poziomie niższym, niż limity określone w przepisach prawa. Powstałe w ten sposób bufor między limitami strategicznymi a limitami regulacyjnymi zdecydowanie przekraczają możliwą kwotę poręczenia lub gwarancji, zarówno na poziomie pojedynczego klienta, jak i grupy klientów powiązanych.

Drugim aspektem związanym z proponowanymi zmianami jest zwolnienie BGK z zasad wyznaczania wymogu w zakresie funduszy własnych w odniesieniu do ryzyka kredytowego. Wymóg kapitałowy nadal będzie kalkulowany, lecz BGK nie będzie weryfikował spełnienia przez poszczególne ekspozycje warunków kwalifikacji do kategorii ekspozycji, zgodnie z art. 112 rozporządzenia nr 575/2013.

Warunki te będą weryfikowane przez bank lub instytucję finansową udzielającą zaangażowania w przypadku instytucji finansowych i banków działających w Polsce. Natomiast w przypadku współpracy z bankami i instytucjami finansowymi operującymi w państwach trzecich (w tym poza UE), będą one umownie zobowiązane do przestrzegania w tym zakresie lokalnych przepisów. Analogicznie w tym zakresie działają inne europejskie banki rozwoju w przypadku instrumentów o charakterze portfelowym implementowanych w krajach trzecich za pośrednictwem lokalnych instytucji finansowych. Dodatkowo wymóg kapitałowy nie zostanie skalkulowany na poziomie pojedynczej ekspozycji, ale całościowo, dla konkretnego programu. Powyższe zmiany mogą zostać zastosowane w przypadku BGK, ponieważ realizuje on – jako bank rozwoju – politykę gospodarczą rządu Rzeczypospolitej Polskiej i w celu zapewnienia odpowiedniej elastyczności działania BGK został podmiotowo wyłączony spod dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, zmieniającej dyrektywę 2002/87/WE i uchylającej dyrektywy 2006/48/WE oraz 2006/49/WE (Dz. Urz. UE L 176 z 27.06.2013, s. 338, z późn. zm.) oraz rozporządzenia CRR, co daje BGK uprawnienie do odmiennego, dowolnego ukształtowania w przepisach krajowych wymogów ostrożnościowych dla tego banku.

Zmiana w art. 4 ustawy o BGK (nowe brzmienie wprowadzenia do wyliczenia, dodanie pkt 4) ma na celu potwierdzenie, że do podstawowych celów działalności BGK, w zakresie określonym ustawą o BGK oraz odrębnymi przepisami, należy wspieranie polityki gospodarczej Rady Ministrów, rządowych programów społeczno-gospodarczych, w tym poręczeniowo-gwarancyjnych lub w zakresie współpracy rozwojowej, o której mowa w ustawie o współpracy rozwojowej. Podobnie w zmienianym art. 5 ust. 1 ustawy o BGK (dodawany pkt 3a) wyszczególnia się, że jednym z zadań BGK jest realizacja współpracy rozwojowej, o której mowa w art. 2 ust. 3 ustawy o współpracy rozwojowej.

Proponuje się również zmianę w art. 4a (nowe brzmienie ust. 1 i 2 oraz dodanie ust. 3) ustawy o BGK. Nowe brzmienie ust. 1 i 2 w art. 4a ustawy o BGK ma na celu dostosowanie katalogu możliwych inwestycji dokonywanych przez BGK do podmiotów i instrumentów aktualnie funkcjonujących w obrocie prawnym. Wprowadzenie natomiast przepisu ust. 3 w art. 4a ustawy o BGK ma na celu usunięcie pojawiających się w praktyce wątpliwości interpretacyjnych. W ramach inwestycji, o których mowa w art. 4a ustawy o BGK, BGK działa jako państwowy bank rozwoju i inwestor, jedna z państwowych instytucji wspierających rozwój, inwestując także własny majątek i własne środki, jak również środki pochodzące z UE. Działalność taka,

realizowana przez BGK od wielu lat, ma na celu wspieranie polityki gospodarczej Rady Ministrów, rządowych programów społeczno-gospodarczych, w tym poręczeniowo-gwarancyjnych, oraz programów samorządności lokalnej i rozwoju regionalnego. Działalność ta nie jest typową działalnością komercyjną ani nie jest nakierowana na maksymalizację zysku. Ustawa o BGK podkreśla społeczny aspekt działalności BGK, który realizując powierzoną mu misję, wspiera powyższe cele. W związku z tym należy jednoznacznie przesądzić, że bank rozwoju, realizujący powyższe cele, działa jak każdy profesjonalny inwestor, ale nie jako usługodawca. Dlatego w zakresie dokonywanych inwestycji do BGK nie należy stosować art. 70 ust. 4 ani przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 94 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2024 r. poz. 722, z późn. zm.).

Zgodnie z art. 4 projektu ustawy pierwszy projekt planu rzeczowo-finansowego Finansowego Instrumentu Współpracy Rozwojowej, o którym mowa w art. 19e ust. 1 pkt 2 ustawy zmienianej w art. 1, jest opracowywany przez Bank Gospodarstwa Krajowego w uzgodnieniu z MF działającym w uzgodnieniu z MSZ w terminie 60 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy i zatwierdzany w terminie 60 dni od dnia jego otrzymania przez MF.

W art. 5 projektu ustawy został określony maksymalny limit wydatków budżetu państwa będących skutkiem finansowym projektowanej ustawy oraz mechanizm korygujący w przypadku zagrożenia przekroczenia przyjętego na dany rok budżetowy maksymalnego limitu wydatków.

Ustawa wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia (art. 6 projektu ustawy).

Wprowadzenie projektowanych zmian na początku 2025 r. umożliwiłoby dostęp do środków unijnych w ramach II filaru Ukraine Facility i w następstwie implementację programów rozwojowych w Ukrainie w 2025 r. i latach kolejnych (KE otworzyła call for expression of interest na Ukraine Facility dnia 1 października 2024 r. na miesiąc; po wstępnych decyzjach o kwalifikacji i alokacji planowanych w grudniu 2024 r. lub na początku 2025 r., kolejne calle przewidziane są w lutym i czerwcu 2025 r., przy czym w ramach konkursu ma obowiązywać zasada kolejności zgłoszeń – „first in, first served”). Pozwoliłoby to, wedle wyliczeń BGK, na partycypację w środkach Ukraine Facility w kwocie do ok. 856 mln euro, w tym do 776 mln EUR w formie gwarancji + do 80 mln EUR w formie grantów, przy jednoczesnej konieczności udziału środków z budżetu państwa w okresie 10 lat w kwocie ok. 337 mln euro na wszystkie instrumenty. Umożliwiłoby to uruchomienie instrumentów inżynierii finansowej w ramach

FIWR na kwotę ok. 1,26 mld euro, w tym do Ukrainy 1,12 mld euro, co z kolei przełożyłoby się na wykreowanie wsparcia na poziomie 2,56 mld euro, w tym do Ukrainy 2,38 mld euro.

Ocena przewidywanego wpływu projektu ustawy na działalność MŚP, zgodnie z art. 66 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r. poz. 236, z późn. zm.):

Projekt ustawy nie ogranicza praw majątkowych ani praw wobec administracji publicznej oraz nie nakłada obowiązków, w tym wobec administracji publicznej. Wejście w życie ustawy powinno mieć pozytywny wpływ na bieżącą sytuację finansową oraz na rozwój MŚP.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem UE.

Projekt ustawy nie wymaga przedstawienia organom i instytucjom UE w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 decyzji Rady 98/415/WE z dnia 29 czerwca 1998 r. w sprawie konsultacji Europejskiego Banku Centralnego udzielanych władzom krajowym w sprawie projektów przepisów prawnych (Dz. Urz. WE L 189 z 03.07.1998, str. 42 – Dz. Urz. UE Polskie Wydanie Specjalne rozdz. 1, t. 1, str. 446) projekt ustawy nie wymaga konsultacji z Europejskim Bankiem Centralnym.

Projekt ustawy nie podlega procedurze notyfikacji zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248, z późn. zm.) w związku z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806) projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie ustawy o współpracy rozwojowej oraz niektórych innych ustaw Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Finansów Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Paweł Karbownik, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Paweł Siwek, Dyrektor Departamentu Współpracy Międzynarodowej, Ministerstwo Finansów, tel. 22 694 45 77, e-mail Pawel.Siwek@mf.gov.pl	Data sporządzenia: 14 stycznia 2025 r. Źródło: 1. ustawa z dnia 16 września 2011 r. o współpracy rozwojowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1384), zwana dalej „ustawą o współpracy rozwojowej”; 2. ustawa z dnia 14 marca 2003 r. o Banku Gospodarstwa Krajowego (Dz. U. z 2024 r. poz. 441, z późn. zm.), zwana dalej „ustawą o BGK”; 3. ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 1646, z późn. zm.), zwana dalej „Prawem bankowym”. Nr w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów: UD151
---	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Obecnie w Polsce nie ma instytucji finansowej, która mogłaby, wykorzystując środki krajowe oraz zagraniczne, wspierać działania Rządu w zakresie współpracy rozwojowej, oferując odpowiednie instrumenty finansowe. Polska współpraca rozwojowa skupia się przede wszystkim na działaniach niosących wsparcie w zapewnieniu dobrego rządzenia oraz demokratyzacji i praw człowieka, a także transformacji systemowej, natomiast w mniejszym stopniu jest podejmowana w obszarze pobudzania wzrostu gospodarczego oraz reform społeczno-gospodarczych państw-biorców pomocy. W konsekwencji tego działalność w tym zakresie nie jest zbieżna z głównymi trendami międzynarodowymi, a brak krajowej instytucji finansowej zdolnej do udzielania pomocy rozwojowej wyklucza nasz kraj z wielu cennych inicjatyw międzynarodowych (również w zakresie oferowanej pomocy dla Ukrainy).

Potrzeba włączenia się Polski w międzynarodową pomoc dla Ukrainy z wykorzystaniem środków oferowanych przez Komisję Europejską oraz inne podmioty zagraniczne, wymusza podjęcie pilnych działań mających na celu stworzenie w Polsce instytucji finansowej działającej w obszarze współpracy rozwojowej.

Polska, jako państwo członkowskie Organizacji Narodów Zjednoczonych, Unii Europejskiej oraz Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD), podjęła szereg zobowiązań w zakresie zwiększenia swojej aktywności na arenie międzynarodowej na rzecz redukcji ubóstwa i zwiększania swojej pomocy rozwojowej (Official Development Assistance – „ODA”). Możliwość oferowania przez Polskę instrumentów współpracy rozwojowej z wykorzystaniem własnej finansowej instytucji rozwoju znacząco przyczyni się do realizacji tych zobowiązań.

Trwałe wpisanie Banku Gospodarstwa Krajowego (BGK) do grona podmiotów zaangażowanych we współpracę rozwojową poza terytorium UE oraz utworzenie w BGK Finansowego Instrumentu Współpracy Rozwojowej (FIWR) ma na celu stworzenie systemowego rozwiązania umożliwiającego BGK funkcjonowanie jako bank rozwojowy na arenie międzynarodowej.

Proponowane zmiany wzorowane są na modelu działań innych instytucji rozwoju z państw członkowskich Unii Europejskiej, które skutecznie łączą finansowanie rozwoju gospodarek państw rozwijających się ze wsparciem rodzimego biznesu. Zmiany zwiększą wachlarz oraz atrakcyjność instrumentów wsparcia polskiego biznesu na rynkach trzecich o podwyższonym profilu ryzyka.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

BGK, jako jedyna instytucja finansowa w Polsce, posiada akredytację Komisji Europejskiej (tzw. pillar-assesment). BGK pozytywnie przeszedł audyt w ramach wszystkich 9 filarów podlegających ocenie i może być traktowany przez Komisję Europejską jako potencjalny partner wdrażający programy, które umożliwiają dostęp do środków unijnych i gwarancji budżetowej na podstawie zarządzania bezpośredniego, umożliwiając łączenie środków krajowych przeznaczonych na politykę rozwojową ze środkami Unii Europejskiej na te cele. Unijny instrument wsparcia Ukrainy – Ukraine Facility (II filar) będzie wdrażany w tej formule przez europejskie banki oraz instytucje finansowe.

Efektywne wykorzystanie środków europejskich możliwe będzie wyłącznie dzięki łączeniu tych środków ze środkami krajowymi. Proponowane zmiany umożliwią BGK ubieganie się o środki europejskie na wsparcie procesów modernizacji oraz odbudowy Ukrainy. Polska zyska instrument gospodarczego oddziaływania w Ukrainie oraz preferencyjnego finansowania współpracy rozwojowej, z którego będą mogły korzystać między innymi polskie przedsiębiorstwa. W efekcie

polscy przedsiębiorcy uzyskają bezpośredni dostęp do bieżącej informacji o finansowanych projektach rozwojowych na terenie Ukrainy i możliwościach uzyskania wsparcia w ich realizacji. W roli inwestorów, wykonawców, podwykonawców, dostawców technologii bądź usług będą mogły wystąpić między innymi podmioty z polskim kapitałem, jak też ukraińskie spółki córki polskich przedsiębiorstw.

Proponowane zmiany wykraczają poza ustawę o współpracy rozwojowej, bowiem bez odpowiednich zmian w ustawie o Banku Gospodarstwa Krajowego oraz ustawie – Prawo bankowe, niemożliwe będzie efektywne zaangażowanie BGK poza terenem Unii Europejskiej.

Z uwagi na fakt, że środki te będą miały charakter preferencyjny, część zaangażowanych przez BGK środków będzie raportowana jako wydatki kwalifikowane ODA w ramach OECD.

Wprowadzenie przedmiotowych zmian na początku 2025 r. umożliwiłoby dostęp do środków unijnych w ramach II filaru Ukraine Facility (konkurs KE wystartował w październiku 2024 r. i będzie trwał do wyczerpania środków lub przez 12 miesięcy) i w następstwie implementację programów rozwojowych w Ukrainie w 2025 r. i latach kolejnych.

Zmiany wprowadzane w ustawie o współpracy rozwojowej mają na celu trwałe wpisanie BGK w system instytucji wspierających współpracę rozwojową oraz możliwe koordynowanie działań BGK z wieloletnim planem współpracy rozwojowej przyjmowanym przez Radę Ministrów. W ten sposób budują fundament dla pozyskiwania przez BGK środków na realizację zadań rozwojowych ze źródeł zewnętrznych, pozwalając na zwiększenie poziomu oddziaływania przeznaczonych na współpracę rozwojową środków krajowych.

Projekt ustawy przewiduje utworzenie w BGK Finansowego Instrumentu Współpracy Rozwojowej (FIWR). Utworzenie FIWR pozwoli na realizowanie przez BGK działań z zakresu współpracy rozwojowej, między innymi poprzez pozabilansowe środki finansowe, co w konsekwencji umożliwi tworzenie preferencyjnych oraz dedykowanych dla danej potrzeby produktów, wspierając wdrażanie polskiej pomocy rozwojowej. Dotyczy to w szczególności udzielania:

- pożyczek i kredytów (również z preferencyjnym oprocentowaniem),
- gwarancji portfelowych,
- pomocy technicznej,
- grantów.

Dzięki temu rozwiązaniu BGK będzie miał możliwość oferowania długoterminowych instrumentów finansowych w krajach trzecich – zarówno w formule bezpośredniego finansowania projektów, jak również finansowania wybranych segmentów gospodarki poprzez pośredniczące banki lokalne, wykorzystując w tym celu różne źródła finansowania, zarówno z budżetu państwa, jak i środków bezzwrotnych lub zwrotnych pochodzących z budżetu UE, od międzynarodowych instytucji finansowych, agencji rozwojowych państw trzecich i innych podmiotów.

Proponowana zmiana ustawy o Banku Gospodarstwa Krajowego ma na celu instytucjonalne wzmocnienie BGK w obszarze współpracy rozwojowej poprzez wyraźne wskazanie, że BGK jako polski bank rozwoju jest uprawniony do wykonywania zadań z zakresu współpracy rozwojowej, jak również rozszerzenie celów działania BGK w tym zakresie poza terytorium Polski.

W Prawie bankowym proponuje się zmianę art. 128b, która dotyczy przede wszystkim możliwości:

- wnioskowania do Komisji Nadzoru Finansowego o powierzenie innemu bankowi lub instytucji finansowej dokonywania oceny zdolności do spłaty zobowiązania i analizy ryzyka wypłaty zobowiązania w przypadku udzielania poręczeń lub gwarancji,
- powierzenia przez bank państwowy (w tym BGK) outsourcingu oceny ryzyka innemu bankowi lub instytucji finansowej, mających siedzibę na terenie państwa członkowskiego UE lub państwa trzeciego, w przypadku wykonywania zadań z zakresu współpracy rozwojowej.

Wprowadzone zmiany są niezbędne z perspektywy oferowania przez BGK w obszarze współpracy rozwojowej produktów, w szczególności o charakterze portfelowym, umożliwiających współpracę w tym zakresie z innymi bankami i instytucjami rozwoju, Europejskim Bankiem Inwestycyjnym, Europejskim Funduszem Inwestycyjnym, Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju, Grupą Banku Światowego lub innymi podmiotami o podobnym profilu działalności. Gwarancje o charakterze portfelowym są najczęściej używanym instrumentem finansowym przez banki europejskie we współpracy rozwojowej, dającym duży efekt mnożnikowy w odniesieniu do zaangażowanych środków. Wprowadzenie przedmiotowej regulacji jest niezbędne z punktu widzenia zbudowania przez BGK produktów i instrumentów finansowych do wykorzystania w Ukrainie, w taki sposób, aby BGK mógł efektywnie zawnioskować i wykorzystać środki z Ukraine Facility.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

W innych krajach, w tym w szczególności w krajach członkowskich OECD oraz Unii Europejskiej, obszar współpracy rozwojowej jest skutecznie zagospodarowany przez instytucje o charakterze banków rozwoju, które wykorzystywane są szeroko do prowadzenia projektów rozwojowych. Do największych instytucji zaangażowanych przez głównych dawców pomocy rozwojowej spośród państw członkowskich UE należą: Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW) w Niemczech, Agence française de développement (AFD) we Francji, Cassa Depositi e Prestiti (CPD) we Włoszech czy Instituto de

Crédito Oficial (ICO) w Hiszpanii. Po stronie Unii Europejskiej rolę taką pełni Europejski Bank Inwestycyjny (European Investment Bank, EIB).

Proponowane zmiany wzorowane są na modelu działań ww. instytucji rozwoju z państw członkowskich UE, które skutecznie łączą finansowanie rozwoju gospodarek państw rozwijających się ze wsparciem rodzimego biznesu. Instytucje te wykorzystują środki unijne do zwiększenia skali działania, uatrakcyjnienia warunków oraz ograniczania ryzyka związanego z implementacją projektów na rynkach trudnych. Mieszą (blendują) środki publiczne, przekazywane z budżetów tych krajów, ze środkami własnymi banku oraz funduszami UE.

Wykorzystanie banków rozwoju daje państwom członkowskim Unii Europejskiej możliwość finansowania długoterminowego w krajach trzecich – zarówno w formule bezpośredniego finansowania projektów, jak również finansowania wybranych segmentów gospodarki poprzez pośredniczące banki lokalne.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
BGK		BGK	Współpraca z bankami rozwoju zaangażowanymi we współpracę rozwojową, np. w ramach sieci Jefic. Rozwój kompetencji dotyczących wsparcia realizacji inwestycji przez przedsiębiorców w państwach słabiej rozwiniętych ekonomicznie poza UE. Wykorzystanie kompetencji i doświadczeń banku o charakterze matrycowym. Bank nie przewiduje na tym etapie konieczności zmian IT, jedynie wzmocnienie zasobów ludzkich oraz budowanie wiedzy we współpracy i poprzez wymianę doświadczeń z innymi bankami rozwoju, np. KFW. Dodatkowe zatrudnienie osób w departamencie odpowiedzialnym za współpracę rozwojową.
KNF			Wydaje zezwolenie na powierzenie innemu bankowi lub instytucji finansowej dokonywania oceny zdolności do spłaty zobowiązania i analizy ryzyka wypłaty zobowiązania.
Organizacje pozarządowe			Współpraca w ramach realizowanych projektów.
Inwestorzy			Rozwijanie współpracy w zakresie projektów i promowanie obecności polskich podmiotów na rynkach państw trzecich.
Eksporterzy			Utworzenie instrumentów wpływających na segmenty rynku w państwach trzecich o silnym znaczeniu dla polskich eksporterów.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projektowana ustawa została zamieszczona w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, a także przedłożona do zaopiniowania następującym podmiotom:

- 1) Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) BGK;
- 3) Komisji Nadzoru Finansowego;
- 4) Urzędowi Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Jednocześnie projekt ustawy został skonsultowany z następującymi podmiotami:

- 1) Związkiem Banków Polskich;
- 2) Krajowym Stowarzyszeniem Funduszy Poręczeńiowych;
- 3) Rzecznikiem Małych i Średnich Przedsiębiorców;
- 4) Krajową Radą Spółdzielczą;
- 5) Konfederacją Lewiatan;
- 6) Krajowym Związkiem Banków Spółdzielczych;
- 7) Polskim Związkiem Funduszy Pożyczkowych;
- 8) Związkiem Przedsiębiorców i Pracodawców;
- 9) Federacją Przedsiębiorców Polskich;
- 10) Polskim Towarzystwem Gospodarczym;
- 11) Pracodawcami Rzeczypospolitej Polskiej;
- 12) Związkiem Pracodawców Business Centre Club;
- 13) Krajową Izbą Biur Obrachunkowych;
- 14) Związkiem Rzemiosła Polskiego.

W październiku 2024 r. Komisja Europejska rozpoczęła nabór wniosków o dofinansowanie z Ukraine Facility i BGK już przesłało swoje propozycje. Uchwalenie przedmiotowego projektu ustawy jest niezbędne do podpisania przez BGK umów z KE i otrzymania wnioskowanych środków. W związku z tym zachodzi konieczność pilnego procedowania przedmiotowego projektu. Ze względu na to został przewidziany 14-dniowy termin na zgłaszanie uwag.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2024 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln PLN]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0–10)
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem		263,3	166,5	306,1	170,4	157,3	125,1	104,6	75,7	46,8	43,9	1 459,7
budżet państwa	0	263,3	166,5	306,1	170,4	157,3	125,1	104,6	75,7	46,8	43,9	1 459,7
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem		- 263,3	- 166,5	- 306,1	- 170,4	- 157,3	- 125,1	- 104,6	- 75,7	- 46,8	- 43,9	- 1 459,7
budżet państwa		- 263,3	- 166,5	- 306,1	- 170,4	- 157,3	- 125,1	- 104,6	- 75,7	- 46,8	- 43,9	- 1 459,7
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródła finansowania	Środki FIWR będą pochodzić: 1) z budżetu państwa; 2) ze środków bezzwrotnych lub zwrotnych, pochodzących z budżetu UE, od międzynarodowych instytucji finansowych, agencji rozwojowych państw trzecich lub innych podmiotów; 3) z odsetek od wolnych środków w złotych przekazanych w depozyt, o którym mowa w art. 78b ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych albo od wolnych środków w walutach obcych ulokowanych w bankach; 4) z odsetek od instrumentów finansowanych lub współfinansowanych ze środków FIWR; 5) z opłat lub prowizji pobieranych od instrumentów finansowanych ze środków FIWR;
---------------------	--

		6) z egzekucji należności z tytułu instrumentów finansowanych lub współfinansowanych ze środków FIWR; 7) ze zwrotu środków wypłaconych z FIWR; 8) z dodatnich różnic kursowych lub innych dochodów powstałych z tytułu przewalutowania środków FIWR; 9) z darowizn lub zapisów; 10) z innych tytułów niż wymienione w pkt 1–9. Do przedstawionych obliczeń służył model finansowy z prognozą 10-letnią dotyczącą planowanych przez BGK do implementacji instrumentów finansowych, z zakładanym poziomem ich szkodowości, profilem spłat, kwotami dopłat do odsetek i kwotami umorzeń, etc. Przyjęte założenia mogą ulegać zmianom, w dużym stopniu są uzależnione od przyznawanych kwot gwarancji Ukraine Facility przez KE (proces negocjacji z KE, zgodnie z harmonogramem prowadzony jest równoległe do zmian ustawowych).						
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		Założenia w oparciu o przygotowane w BGK analizy wykorzystania instrumentów w ramach FIWR w Ukrainie oraz innych obszarach priorytetowych z punktu widzenia polskiej pomocy rozwojowej. Wydatki związane z finansowaniem FIWR są pokrywane z budżetu państwa z części 19, której dysponentem jest minister właściwy do spraw finansów publicznych.						
7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców, oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe								
		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0–10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2024 r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Możliwy udział dużych przedsiębiorstw w realizacji projektów o charakterze rozwojowym.						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Możliwe wsparcie dla sektora mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw w ramach projektów o charakterze rozwojowym.						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Projektowane przepisy ustawowe nie będą miały wpływu na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny, obywateli i gospodarstw domowych, w tym na osoby starsze i niepełnosprawne.						
Niemierzalne								
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		Projektowane zmiany zwiększą wachlarz oraz atrakcyjność instrumentów dostępnych (w tym pośrednio, poprzez zagraniczne instytucje finansowe) w szczególności dla polskich podmiotów na rynkach trzecich o podwyższonym profilu ryzyka. W kontekście Ukrainy pozwolą stworzyć mechanizmy zwiększające szanse na realizację projektów w tym kraju, co będzie skutkowało zwiększonym potencjałem odnośnie tworzenia nowych miejsc pracy, w tym w spółkach zależnych polskich przedsiębiorstw działających w Ukrainie. Ponad 2000 polskich podmiotów gospodarczych wyraziło gotowość oraz zainteresowanie aktywnym udziałem w procesie modernizacji oraz odbudowy Ukrainy. Projektowane zmiany umożliwią tym firmom pośrednie wykorzystanie finansowania oferowanego przez rodzimą instytucję rozwoju oraz wpływ na priorytetyzację obszarów wsparcia. Co do zasady bezpośrednimi beneficjentami finansowania w ramach współpracy rozwojowej są podmioty z kraju będącego beneficjentem współpracy rozwojowej. W roli inwestorów, wykonawców, podwykonawców, dostawców technologii bądź usług mogą wystąpić polskie przedsiębiorstwa. Dzięki zaangażowaniu rodzimej instytucji rozwoju (BGK) bieżąca informacja o finansowanych projektach zagranicznych będzie dostępna na miejscu, umożliwiając aktywne wykorzystywanie dostępnych instrumentów rozwojowych.						
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu								
X nie dotyczy								
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).				☐ tak ☐ nie X nie dotyczy				

☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie X nie dotyczy
Komentarz: Nie dotyczy.	
9. Wpływ na rynek pracy	
Przedstawiona propozycja nie wywiera szybkiego, bezpośredniego wpływu na zmiany na rynku pracy, kwestie zatrudnienia oraz inne wskaźniki makroekonomiczne.	
10. Wpływ na pozostałe obszary	
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:
☐ informatyzacja ☐ zdrowie	
Omówienie wpływu	Przedstawiona propozycja nie wpływa na wymienione obszary.
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego	
Po wejściu projektowanego aktu prawnego w życie. Projektowana ustawa wchodzi w życie w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia.	
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?	
Ewaluacja efektów wdrażanych rozwiązań będzie możliwa na kilku płaszczyznach: 1) zaangażowane środki – ewaluacja po podpisaniu umów i rozpoczęciu implementacji projektów (ocena na podstawie ilości udzielonych instrumentów finansowych w określonym czasie); 2) efekty rozwojowe wdrażanych projektów – monitorowane i oceniane będą w sposób ciągły, co wynika z konieczności raportowania mierników rozwojowych do KE (w ujęciu kwartalnym, półrocznym, rocznym oraz na zakończenie projektu); 3) wpływ na polski biznes (eksporterzy oraz inwestorzy) – ewaluacja w toku implementacji projektów (na podstawie ilości polskich firm, które skorzystały z zaangażowanych środków oraz ich wolumenu).	
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)	
Brak załączników.	

RAPORT Z KONSULTACJI
projektu ustawy
o zmianie ustawy o współpracy rozwojowej oraz niektórych innych ustaw (nr UD151)

1. Omówienie wyników konsultacji publicznych i opiniowania

a) Podmioty, do których skierowano projekt w celu przedstawienia stanowiska w ramach konsultacji publicznych lub wyrażenia opinii

1. Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej;
2. BGK;
3. Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego;
4. Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów;
5. Związek Banków Polskich;
6. Krajowe Stowarzyszenie Funduszy Poręчениowych;
7. Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców;
8. Krajowa Rada Spółdzielcza;
9. Konfederacja Lewiatan;
10. Krajowy Związek Banków Spółdzielczych;
11. Polski Związek Funduszy Pożyczkowych;
12. Związek Przedsiębiorców i Pracodawców;
13. Federacja Przedsiębiorców Polskich;
14. Polskie Towarzystwo Gospodarcze;
15. Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej;
16. Związek Pracodawców Business Centre Club;
17. Krajowa Izba Biur Obrachunkowych;
18. Związek Rzemiosła Polskiego.

b) Podmioty, które przedstawiły stanowisko lub opinię

1. Federacja Związków Pracodawców Ochrony Zdrowia Porozumienie Zielonogórskie;
2. BGK;
3. Prezes GUS (podmiot, do którego nie skierowano projektu w celu przedstawienia stanowiska w ramach konsultacji publicznych lub wyrażenia opinii);
4. Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego;
5. Związek Banków Polskich;
6. Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów;

7. Krajowa Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa.

c) Omówienie przedstawionych stanowisk lub opinii i odniesienie się do nich

Patrz załącznik.

2. Informacja o okresie przeprowadzenia konsultacji publicznych i opiniowania i terminie wyznaczonym do zajęcia stanowiska

Konsultacje i opiniowanie przeprowadzono w okresie od 5 do 18 grudnia 2024 r. Termin wyznaczony do zajęcia stanowiska: 18 grudnia 2024 r.

3. Przedstawienie wyników zasięgnięcia opinii, dokonania konsultacji albo uzgodnienia projektu z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym

Nie dotyczy.

4. Podmioty, które zgłosiły zainteresowanie pracami nad projektem w trybie przepisów o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa

Żadne podmioty nie zgłosiły zainteresowanie pracami nad projektem w trybie przepisów o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa.

**Załącznik – Raport z konsultacji – Projekt ustawy o zmianie ustawy o współpracy rozwojowej oraz niektórych innych
ustaw (nr UD151)**

Lp.	Jednostka redakcyjna	Podmiot, który przedstawił stanowisko/opinię	Stanowisko/opinia podmiotu	Stanowisko MF
1.	art. 1 ust. 2	Bank Gospodarstwa Krajowego	W art. 1 ust. 2) projektu ustawy, którym dodaje się ust. 3 w art. 2 ustawy o współpracy rozwojowej proponujemy wykreślenie słów „z wyłączeniem edukacji globalnej”. Uzasadnienie zmiany: Nowo wprowadzany ust. 3 w art. 2 ustawy o współpracy rozwojowej odwołuje się do działań, o których mowa w ust. 1 art. 2 tejże ustawy, który określa ogół działań podejmowanych w zakresie pomocy rozwojowej i pomocy humanitarnej. Z kolei działania w zakresie edukacji są wskazane w ust. 2 art. 2, do którego nowo wprowadzany ust. 3 się nie odwołuje, więc zapis ten wydaje się niepotrzebny.	Uwzględniona

2.	art. 1	Bank Gospodarstwa Krajowego	W art. 1 projektu ustawy po ust. 2) proponuje się dodać nowy ustęp 3) o treści: <i>„3) w art. 3 w pkt 4 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 5 w brzmieniu:</i> <i>„5) BGK, w tym w zakresie współpracy rozwojowej, o której mowa w art. 2 ust. 1, ze środków FIWR.””</i> a dotychczasowy ust. 3 zamienić na ust. 4. Uzasadnienie zmiany: Projektowana zmiana ustawodawcza ma na celu włączenie Banku Gospodarstwa Krajowego („BGK”) do krajowego systemu współpracy rozwojowej zgodnie z nowo proponowanymi zapisami w ust. 3 w art. 2 ustawy o współpracy rozwojowej. Jednakże, ponieważ wdrażane rozwiązanie ustawodawcze powinno mieć co do zasady charakter kompleksowy, nie można wykluczyć, iż w przyszłości nie pojawi się potrzeba zlecenia BGK przez MSZ zadań z zakresu współpracy rozwojowej innych niż przewidziane w ust. 3 w art. 2 – to znaczy działań podejmowanych w trybie art. 2 ust. 1. Dlatego dodanie BGK do listy podmiotów mogących uczestniczyć w realizowaniu współpracy rozwojowej, przewidzianych w art. 3 ustawy o współpracy rozwojowej, pozwoli na uwzględnienie BGK w ewentualnych przyszłych działaniach zlecanych przez MSZ bez konieczności podejmowania dodatkowych działań ustawowych lub konkursowych.	Uwzględniona.
----	--------	------------------------------------	---	---------------

3.	art. 4 ust. 3	Bank Gospodarstwa Krajowego	W art. 4 ust. 3) projektu ustawy, wprowadzającym zmiany do art. 4a w ustawie o Banku Gospodarstwa Krajowego, proponujemy w ust. 2 tegoż art. 4a po słowach „<i>lub powierzenie środków pieniężnych w zarządzanie</i>” dodać „<i>pożyczkę udzielaną spółce przez jej udziałowców lub akcjonariuszy</i>”. Uzasadnienie zmiany: Ust. 2 art. 4a ustawy o BGK wskazuje katalog dostępnych inwestycji, które mogą być dokonywane przez BGK zgodnie z ust. 1 art. 4a. Pożyczki udzielane spółce przez jej udziałowców lub akcjonariuszy spółki są jednym z instrumentów powszechnie stosowanych na rynku transakcji kapitałowych, mających na celu wsparcie posiadanych spółek, stąd proponujemy uzupełnienie katalogu dostępnych inwestycji o ten instrument.	Uwzględniona
4.	art. 4 ust. 4	Bank Gospodarstwa Krajowego	W art. 4 ust. 4) projektu ustawy, którym dodaje się pkt 3a do ust. 1 w art. 5 ustawy o Banku Gospodarstwa Krajowego, proponujemy zastąpić odwołanie do „<i>art. 2 ust. 1 i 2</i>” odwołaniem do „<i>art. 2 ust. 3</i>” ustawy o współpracy rozwojowej. Uzasadnienie zmiany: Art. 5 ust. 1 ustawy o Banku Gospodarstwa Krajowego wskazuje na zadania BGK przewidziane ustawą. Proponowana powyżej zmiana poprzez korektę odwołania do art. 2 ust. 3 ustawy o współpracy rozwojowej ma na celu wskazanie na współpracę rozwojową podejmowaną przez BGK przewidzianą właśnie w ust. 3 (i wdrażaną zgodnie z art. 1 ust. 2 projektu ustawy).	Uwzględniona

5.	Uzasadnienie str. 3	Bank Gospodarstwa Krajowego	W projekcie uzasadnienia, na stronie trzeciej, proponujemy wykreślenie zapisu: <i>„(...) w wieloletnim planie współpracy rozwojowej przyjmowanym przez Radę Ministrów.”</i> i wprowadzenie odwołania do planu rzeczowo-finansowego FIWR, o którym mowa w art. 19e ust. 2 projektu ustawy o współpracy rozwojowej. Uzasadnienie zmiany: Wieloletni program współpracy rozwojowej jest zbiorem inicjatyw i priorytetów realizowanych przez MSZ zgodnie z art. 2 ust. 1 i 2 ustawy o współpracy rozwojowej, podczas gdy działania podejmowane w ramach współpracy rozwojowej BGK są podejmowane zgodnie z art. 2 ust. 3 tej ustawy i ich zakres powinien być zgodny z planem rzeczowo-finansowym FIWR uzgadnianym z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych działającym w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw zagranicznych zgodnie z art. 19e ust. 2 przedmiotowej ustawy.	Uwzględniona
----	------------------------	--	--	--------------

6.	Uzasadnienie str. 3	Bank Gospodarstwa Krajowego	W projekcie uzasadnienia, na stronie trzeciej, proponujemy wykreślenie zapisu: <i>„Obecnie BGK nie może samodzielnie oferować instrumentów finansowych na warunkach preferencyjnych na własny koszt i ryzyko”</i> Uzasadnienie zmiany: Co do zasady BGK może oferować instrumenty finansowe na warunkach preferencyjnych na własny koszt i ryzyko, przy czym instrumenty te i poziom preferencyjności muszą być zgodne z obowiązującymi przepisami prawa. Wskazany w proponowanym do wykreślenia fragmencie brak możliwości może występować w określonych sytuacjach – np. w przypadku oferowania instrumentów finansowych w krajach objętych działaniami wojennymi, w sytuacji braku uzyskania odpowiednich instrumentów zabezpieczających ryzyko zaangażowanych środków. Brak dedykowanych środków może też wpływać na poziom preferencyjności instrumentów, więc pozostawienie wnioskowanego do wykreślenia (lub modyfikacji zapisu) może nie oddawać precyzyjnie stanu faktycznego.	Uwzględniona
----	------------------------	--	---	--------------

7.	ustawa o Banku Gospodarstwa Krajowego	Prezes Głównego Urzędu Statystycznego	W projekcie dokonuje się zmian w ustawie z dnia 14 marca 2003 r. o Banku Gospodarstwa Krajowego (Dz. U. z 2024 r. poz. 441), w związku z zakresem regulacji i z uwagi na zakres przekazywania danych w ramach Umowy pomiędzy GUS i BGK dotyczącej zachowania poufności oraz sposobu przekazywania informacji, potrzebne jest również uwzględnienie zapisów, że Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK) będzie mógł przekazywać na wniosek Prezesa GUS, na potrzeby badania Notyfikacja fiskalna deficytu i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych, szczegółowe dane w zakresie działalności banku w podziale na rodzaje transakcji i kontrpartnerów, które objęte są tajemnicą bankową. Kwestia statystycznej klasyfikacji sektorowej BGK oraz jego transakcji jest przedmiotem szczególnego zainteresowania i analiz Eurostatu, co wynika z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej oraz w Podręczniku deficytu i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych (ang. Manual on Government Deficit and Debt. Implementation of ESA 2010). Dokumenty te określają między innymi zasady identyfikacji i wyodrębnienia, z całokształtu działalności realizowanej przez podmioty, w tym takich jak BGK, transakcji wykonywanych na zlecenie jednostek sektora instytucji rządowych i samorządowych (S.13). Transakcje tego typu traktowane są jako realizowane przez sektor S.13, z wpływem na jego dług i deficyt. Dane przekazane przez BGK w celu realizacji zadań GUS byłyby chronione tajemnicą statystyczną na zasadach określonych w ustawie o statystyce publicznej z dnia 29 czerwca 1995 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 1799).	Uwagi nie zostały uwzględnione. Projekt dotyczy bezpośrednio działalności rozwojowej, a zgłoszona uwaga nie ma charakteru legislacyjnego. Kwestia dotyczy zakresu przekazywanych informacji objętych tajemnicą bankową i ma charakter systemowy. Zakres przekazywanych informacji na potrzeby statystyczne powinien zostać odrębnie uzgodniony z BGK oraz innymi bankami. Co do zasady sprawozdawczością dotyczącą finansowania współpracy rozwojowej zajmuje się Minister Spraw Zagranicznych, który jest kluczowym podmiotem kształtującym zapotrzebowanie na dane z uwzględnieniem międzynarodowych zobowiązań Polski w tym zakresie.
----	---------------------------------------	--	--	--

8.	Instrumenty w ramach FIWR	Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów	Biorąc pod uwagę powyższe zasady działania FIWR, możliwe jest, iż niektóre instrumenty wsparcia udzielane przedsiębiorcom przez BGK w ramach FIWR będą stanowiły pomoc publiczną w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE. Zasadne jest zatem uzupełnienie projektu ustawy o delegację do wydania rozporządzenia, które określi zasady zgodności udzielanej pomocy publicznej lub pomocy <i>de minimis</i> z przepisami unijnymi.	Uwaga nie została uwzględniona. Projekt zmiany ustawy o współpracy rozwojowej dotyczy działalności realizowanej poza granicami UE i w związku z tym nie podlega ona regulacjom dotyczącym pomocy publicznej UE. Wszystkie formy współpracy rozwojowej oferowane przez BGK będą realizowane w państwach trzecich nie należących do Unii Europejskiej i przeznaczone są do wsparcia projektów realizowanych na terytorium tych państw. W związku z tym bezpośrednimi beneficjentami pomocy rozwojowej są podmioty z poza UE. Podmioty te mogą mieć dowolną strukturę właścicielską jednak zawsze będą podlegać prawu miejscowemu. Projektowane zmiany ustawowe mają na celu stworzenie instrumentu gospodarczego oddziaływania między innymi w Ukrainie przy jednoczesnym zapewnieniu dostępności preferencyjnych form finansowania współpracy rozwojowej. Dzięki temu również polskie przedsiębiorstwa będą mogły pośrednio uczestniczyć w realizacji inwestycji finansowanych w ramach tego mechanizmu, uzyskując bezpośredni dostęp do bieżącej informacji o finansowanych projektach rozwojowych, w tym na terenie Ukrainy, oraz możliwościach uzyskania wsparcia w ich realizacji. Jednakże finansowanie będzie dostępne tylko na terytorium państwa beneficjenta współpracy rozwojowej (np. w Ukrainie). W roli inwestorów, wykonawców, podwykonawców, dostawców technologii bądź usług będą mogły wystąpić między innymi podmioty z polskim kapitałem, jak też ukraińskie spółki zależne polskich przedsiębiorstw..
----	---------------------------	--	---	--

9.	Ogólne uwagi o charakterze pytań	Związek Banków Polskich	Pytania i komentarze bez propozycji zmian lub uzupełnień z sugestią spotkania. Między innymi ZBP zadał następujące pytanie: Czy przeprowadzono analizę oceny skutków regulacji planowanej nowelizacji pod kątem wpływu na sektor bankowy w Polsce? W OSR brak takiej informacji, podczas gdy, w ocenie Związku Banków Polskich, sektor bankowy powinien zostać w ocenie wpływu regulacji uwzględniony.	Projekt zmiany ustawy o współpracy rozwojowej wskazuje na planowane do wykorzystania instrumenty (nowy art. 19a ustawy). Szczegółowy charakter i terminy wdrażania tych instrumentów będą wynikać z umowy zawartej z Ministerstwem Finansów (nowy art. 19f ustawy), przy czym będzie ona brać pod uwagę aktualną sytuację geopolityczną i ekonomiczną oraz możliwości pozyskania innych instrumentów współfinansowania współpracy rozwojowej takie jak np. środki unijne (np. w ramach rozporządzenia Ukraine Facility). Zarządzanie środkami z FIWR będzie realizowane przez BGK. Rodzaj produktów i kanały ich dystrybucji będą uzależnione od zidentyfikowanej potrzeby działań rozwojowych i obszaru geograficznego implementacji (dopuszczalne będzie zarówno wdrażanie bezpośrednie jak i poprzez inne banki/instytucje finansowe). Sposób ewentualnego wyboru instytucji współpracującej oraz powierzenia jej wdrożenia danego instrumentu będzie uzależniony od zidentyfikowanej potrzeby działań rozwojowych i obszaru geograficznego implementacji. W przypadku bezpośredniego oferowania produktów selekcja podmiotów będzie odbywać się na podstawie indywidualnej oceny zgodności danej inwestycji lub transakcji z warunkami umowy zawartej z MF lub innym donorem (np. KE), jej zbieżności z priorytetami branżowymi, przy jednoczesnej pozytywnej jej ocenie pod kątem ryzyka. Planowana nowelizacja nie będzie miała wpływu na sektor bankowy w Polsce, gdyż będzie implementowana wyłącznie przez BGK. Co do zasady działania w ramach współpracy rozwojowej kierowane są wobec państw trzecich lub podmiotów z państw trzecich wymagających określonego wsparcia, a finansowanie to będzie w dużej mierze bazowało na pozyskaniu środków od Komisji Europejskiej (zgodnie z istniejącymi przepisami, środki europejskie mogą być implementowane bezpośrednio przez instytucje posiadające status 'pillar assessed'; w Polsce jedyną instytucją finansową,
----	----------------------------------	--------------------------------	--	---

				która pozytywnie przeszła ten proces, jest BGK) lub innych donorów.
--	--	--	--	---

10.			Jednym z planowanych i w chwili obecnej kluczowym obszarem wykorzystania środków z FIWR jest pozyskanie środków UE w ramach rozporządzenia Ukraine Facility na odbudowę i modernizację gospodarki Ukrainy w związku z olbrzymimi stratami spowodowanymi bezprawną napaścią ze strony Rosji. Zagadnienie wykorzystania i implementacji środków z Ukraine Facility, stanowiących element działań UE i krajów członkowskich w ramach współpracy rozwojowej, na w/w wsparcie odbudowy i modernizacji gospodarki ukraińskiej było omawiane z przedstawicielami ZBP na spotkaniu w dniu 22 października 2024 r. oraz z przedstawicielami krajowych banków podczas spotkania zorganizowanego przez Przewodniczącego Rady do spraw Współpracy z Ukrainą pana Pawła Kowala w dniu 6 września 2024 r., na którym wskazano na szczególne wymogi – w tym partycypację w ryzyku – wykorzystania środków z Ukraine Facility. Ponadto BGK w dn. 28 sierpnia 2024 r. na pisemną prośbę wystosowaną przez Prezesa ZBP udzielił informacji w/s planów związanych z implementacją przez Bank instrumentu Ukraine Facility. W ramach implementacji planowanych instrumentów możliwa będzie współpraca oddziałów banków lub banków – spółek zależnych działających na Ukrainie z BGK. BGK już obecnie z sukcesami współpracuje z wybranymi podmiotami. Natomiast skala przyszłej współpracy i jej charakter będą zależały od pozyskania przez BGK wsparcia ze środków UE w ramach Ukraine Facility oraz od indywidualnych uzgodnień z takimi podmiotami. Przy czym jak wskazano wyżej – podmiotem uprawnionym do bezpośredniego wykorzystania środków z FIWR będzie BGK. Powyższe nie wyklucza współpracy pomiędzy BGK a bankami komercyjnymi przy wspólnym finansowaniu projektów w ramach współpracy rozwojowej, zarówno w formule konsorcjalnej (w formule krajowej lub międzynarodowej) jak i tzw. club-deal. W ramach planowanych instrumentów każdorazowo konieczna będzie partycypacja w ryzyku po stronie krajowych banków komercyjnych.
-----	--	--	---

11.				W odniesieniu do kwestii faktoringu potwierdzamy, że co do zasady możliwe jest skorzystanie z tego produktu przez polskie banki i spółki bankowe. Przy czym samo wdrożenie gwarancji faktoringowych stanowi duże wyzwanie z uwagi na negatywne stanowisko KE w tej sprawie – KE wskazuje na to, że faktoring nie jest finansowaniem tylko zarządzaniem długiem.
12.	Brak uwag	Federacja Związków Pracodawców Ochrony Zdrowia Porozumienie Zielonogórskie	Brak uwag	Brak uwag
13.	Brak uwag	Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego	Brak uwag	Brak uwag
14.	Art. 3 dot. art. 128b Prawa bankowego	Krajowa Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa	Proponowana zmiana zakresu podmiotów, którym bank państwowy może powierzyć, w drodze umowy, dokonywanie oceny zdolności do spłaty zobowiązania i analizy ryzyka wypłaty zobowiązania z „innego banku lub instytucji finansowej” na „inny bank, inną instytucję ustawowo upoważnioną do udzielania kredytów lub inną instytucję finansową”.	Uwaga nie została uwzględniona. Projekt zmiany ustawy o współpracy rozwojowej dotyczy działalności realizowanej poza granicami UE z bezpośrednim udziałem podmiotów zagranicznych. Wszystkie formy współpracy rozwojowej oferowane przez BGK będą realizowane w państwach trzecich nie należących do Unii Europejskiej i przeznaczone są do wsparcia projektów realizowanych na terytorium tych państw. W związku z tym bezpośrednimi beneficjentami pomocy rozwojowej są podmioty spoza UE. Proponowana zmiana Prawa bankowego w art. 128b dotycząca rozszerzenia grupy podmiotów, którym można powierzyć dokonywanie oceny zdolności do spłaty zobowiązania i analizy ryzyka wypłaty zobowiązania o inne instytucje ustawowo upoważnione do udzielenia kredytów, dotyczy rynku krajowego i ma charakter systemowy dotyczący bezpośrednio innej grupy interesariuszy.

**Zestawienie nieuwzględnionych uwag zgłoszonych w ramach opiniowania, o którym mowa w § 38 Regulaminu pracy
Rady Ministrów do projektu ustawy**

o zmianie ustawy o współpracy rozwojowej oraz niektórych innych ustaw (nr UD151)

Lp.	Jednostka redakcyjna	Podmiot, który przedstawił stanowisko/opinię	Stanowisko/opinia podmiotu	Stanowisko MF
1.	ustawa o Banku Gospodarstwa Krajowego	Prezes Głównego Urzędu Statystycznego	W projekcie dokonuje się zmian w ustawie z dnia 14 marca 2003 r. o Banku Gospodarstwa Krajowego (Dz. U. z 2024 r. poz. 441), w związku z zakresem regulacji i z uwagi na zakres przekazywania danych w ramach Umowy pomiędzy GUS i BGK dotyczącej zachowania poufności oraz sposobu przekazywania informacji, potrzebne jest również uwzględnienie zapisów, że Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK) będzie mógł przekazywać na wniosek Prezesa GUS, na potrzeby badania Notyfikacja fiskalna deficytu i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych, szczegółowe dane w zakresie działalności banku w podziale na rodzaje transakcji i kontrpartnerów, które objęte są tajemnicą bankową. Kwestia statystycznej klasyfikacji sektorowej BGK oraz jego transakcji jest przedmiotem szczególnego zainteresowania i analiz Eurostatu, co wynika z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej oraz w Podręczniku deficytu i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych (ang. Manual on Government Deficit and Debt. Implementation of ESA 2010). Dokumenty te określają między innymi zasady identyfikacji i wyodrębnienia, z całokształtu działalności realizowanej przez podmioty, w tym takich jak BGK, transakcji wykonywanych na zlecenie jednostek sektora instytucji rządowych i samorządowych (S.13). Transakcje tego typu traktowane są jako realizowane przez sektor S.13, z wpływem na jego dług i deficyt.	Uwaga nie została uwzględniona. Projekt dotyczy bezpośrednio działalności rozwojowej, a zgłoszona uwaga nie ma charakteru legislacyjnego. Kwestia dotyczy zakresu przekazywanych informacji objętych tajemnicą bankową i ma charakter systemowy. Zakres przekazywanych informacji na potrzeby statystyczne powinien zostać odrębnie uzgodniony z BGK oraz innymi bankami. Co do zasady sprawozdawczością dotyczącą finansowania współpracy rozwojowej zajmuje się Minister Spraw Zagranicznych, który jest kluczowym podmiotem kształtującym zapotrzebowanie na dane z uwzględnieniem międzynarodowych zobowiązań Polski w tym zakresie.

			Dane przekazane przez BGK w celu realizacji zadań GUS byłyby chronione tajemnicą statystyczną na zasadach określonych w ustawie o statystyce publicznej z dnia 29 czerwca 1995 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 1799).	
2.	Instrumenty w ramach FIWR	Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów	Biorąc pod uwagę zasady działania FIWR, możliwe jest, iż niektóre instrumenty wsparcia udzielane przedsiębiorcom przez BGK w ramach FIWR będą stanowiły pomoc publiczną w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE. Zasadne jest zatem uzupełnienie projektu ustawy o delegację do wydania rozporządzenia, które określi zasady zgodności udzielanej pomocy publicznej lub pomocy <i>de minimis</i> z przepisami unijnymi.	Uwaga nie została uwzględniona. Projekt zmiany ustawy o współpracy rozwojowej dotyczy działalności realizowanej poza granicami UE i w związku z tym nie podlega ona regulacjom dotyczącym pomocy publicznej UE. Wszystkie formy współpracy rozwojowej oferowane przez BGK będą realizowane w państwach trzecich nie należących do Unii Europejskiej i przeznaczone są do wsparcia projektów realizowanych na terytorium tych państw. W związku z tym bezpośrednimi beneficjentami pomocy rozwojowej są podmioty spoza UE. Podmioty te mogą mieć dowolną strukturę właścicielską, jednak zawsze będą podlegać prawu miejscowemu. Projektowane zmiany ustawowe mają na celu stworzenie instrumentu gospodarczego oddziaływania między innymi w Ukrainie przy jednoczesnym zapewnieniu dostępności preferencyjnych form finansowania współpracy rozwojowej. Dzięki temu również polskie przedsiębiorstwa będą mogły pośrednio uczestniczyć w realizacji inwestycji finansowanych w ramach tego mechanizmu, uzyskując bezpośredni dostęp do bieżącej informacji o finansowanych projektach rozwojowych, w tym na terenie Ukrainy, oraz możliwościach uzyskania wsparcia w ich realizacji. Jednakże finansowanie będzie dostępne tylko na terytorium państwa beneficjenta współpracy rozwojowej (np. w Ukrainie). W roli inwestorów, wykonawców, podwykonawców, dostawców technologii bądź usług będą mogły wystąpić między innymi podmioty z polskim

				kapitałem, jak też ukraińskie spółki zależne polskich przedsiębiorstw.
3.	Ogólne uwagi o charakterze pytań	Związek Banków Polskich	Pytania i komentarze bez propozycji zmian lub uzupełnień z sugestią spotkania. Między innymi ZBP zadał następujące pytanie: Czy przeprowadzono analizę oceny skutków regulacji planowanej nowelizacji pod kątem wpływu na sektor bankowy w Polsce? W OSR brak takiej informacji, podczas gdy, w ocenie Związku Banków Polskich, sektor bankowy powinien zostać w ocenie wpływu regulacji uwzględniony.	Projekt zmiany ustawy o współpracy rozwojowej wskazuje na planowane do wykorzystania instrumenty (nowy art. 19a ustawy). Szczegółowy charakter i terminy wdrażania tych instrumentów będą wynikać z umowy zawartej z Ministerstwem Finansów (nowy art. 19f ustawy), przy czym będzie ona brać pod uwagę aktualną sytuację geopolityczną i ekonomiczną oraz możliwości pozyskania innych instrumentów współfinansowania współpracy rozwojowej takie jak np. środki unijne (np. w ramach rozporządzenia Ukraine Facility). Zarządzanie środkami z FIWR będzie realizowane przez BGK. Rodzaj produktów i kanały ich dystrybucji będą uzależnione od zidentyfikowanej potrzeby działań rozwojowych i obszaru geograficznego implementacji (dopuszczalne będzie zarówno wdrażanie bezpośrednie jak i poprzez inne bank/instytucje finansowe). Sposób ewentualnego wyboru instytucji współpracującej oraz powierzenia jej wdrożenia danego instrumentu będzie uzależniony od zidentyfikowanej potrzeby działań rozwojowych i obszaru geograficznego implementacji. W przypadku bezpośredniego oferowania produktów selekcja podmiotów będzie odbywać się na podstawie indywidualnej oceny zgodności danej inwestycji lub transakcji z warunkami umowy zawartej z MF lub innym donorem (np. KE), jej zbieżności z priorytetami branżowymi, przy jednoczesnej pozytywnej jej ocenie pod kątem ryzyka. Planowana nowelizacja nie będzie miała wpływu na sektor bankowy w Polsce, gdyż będzie implementowana wyłącznie przez BGK. Co do zasady działania w ramach współpracy rozwojowej kierowane są wobec państw trzecich lub podmiotów z państw trzecich wymagających określonego

				wsparcia, a finansowanie to będzie w dużej mierze bazowało na pozyskaniu środków od Komisji Europejskiej (zgodnie z istniejącymi przepisami, środki europejskie mogą być implementowane bezpośrednio przez instytucje posiadające status ‘pillar assessed’; w Polsce jedyną instytucją finansową, która pozytywnie przeszła ten proces, jest BGK) lub innych donorów. Powyższe nie wyklucza współpracy pomiędzy BGK a bankami komercyjnymi przy wspólnym finansowaniu projektów w ramach współpracy rozwojowej, zarówno w formule konsorcjalnej (w formule krajowej lub międzynarodowej) jak i tzw. club-deal. W ramach planowanych instrumentów każdorazowo konieczna będzie partycypacja w ryzyku po stronie krajowych banków komercyjnych. W odniesieniu do kwestii faktoringu potwierdzamy, że co do zasady możliwe jest skorzystanie z tego produktu przez polskie banki i spółki bankowe. Przy czym samo wdrożenie gwarancji faktoringowych stanowi duże wyzwanie z uwagi na negatywne stanowisko KE w tej sprawie – KE wskazuje na to, że faktoring nie jest finansowaniem tylko zarządzaniem długiem. Jednym z planowanych i w chwili obecnej kluczowym obszarem wykorzystania środków z FIWR jest pozyskanie środków UE w ramach rozporządzenia Ukraine Facility na odbudowę i modernizację gospodarki Ukrainy w związku z olbrzymimi stratami spowodowanymi bezprawną napaścią ze strony Rosji. Zagadnienie wykorzystania i implementacji środków z Ukraine Facility, stanowiących element działań UE i krajów członkowskich w ramach współpracy rozwojowej, na w/w wsparcie odbudowy i modernizacji gospodarki ukraińskiej było omawiane z przedstawicielami ZBP na spotkaniu w dniu 22 października 2024 r. oraz z przedstawicielami krajowych banków podczas spotkania zorganizowanego przez Przewodniczącego Rady do spraw Współpracy z Ukrainą pana Pawła Kowala w dniu 6 września 2024 r., na którym wskazano
--	--	--	--	--

				na szczególne wymogi – w tym partycypację w ryzyku – wykorzystania środków z Ukraine Facility. Ponadto BGK w dn. 28 sierpnia 2024 r. na pisemną prośbę wystosowaną przez Prezesa ZBP udzielił informacji w/s planów związanych z implementacją przez Bank instrumentu Ukraine Facility. W ramach implementacji planowanych instrumentów możliwa będzie współpraca oddziałów banków lub banków – spółek zależnych działających na Ukrainie z BGK. BGK już obecnie z sukcesami współpracuje z wybranymi podmiotami. Natomiast skala przyszłej współpracy i jej charakter będą zależały od pozyskania przez BGK wsparcia ze środków UE w ramach Ukraine Facility oraz od indywidualnych uzgodnień z takimi podmiotami. Przy czym jak wskazano wyżej – podmiotem uprawnionym do bezpośredniego wykorzystania środków z FIWR będzie BGK.
4.	Art. 3 dot. art. 128b Prawa bankowego	Krajowa Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa	Proponowana zmiana zakresu podmiotów, którym bank państwowy może powierzyć, w drodze umowy, dokonywanie oceny zdolności do spłaty zobowiązania i analizy ryzyka wypłaty zobowiązania z „innego banku lub instytucji finansowej” na „inny bank, inną instytucję ustawowo upoważnioną do udzielania kredytów lub inną instytucję finansową”.	Uwaga nie została uwzględniona. Projekt zmiany ustawy o współpracy rozwojowej dotyczy działalności realizowanej poza granicami UE z bezpośrednim udziałem podmiotów zagranicznych. Wszystkie formy współpracy rozwojowej oferowane przez BGK będą realizowane w państwach trzecich nie należących do Unii Europejskiej i przeznaczone są do wsparcia projektów realizowanych na terytorium tych państw. W związku z tym bezpośrednimi beneficjentami pomocy rozwojowej są podmioty spoza UE. Proponowana zmiana Prawa bankowego w art. 128b dotycząca rozszerzenia grupy podmiotów, którym można powierzyć dokonywanie oceny zdolności do spłaty zobowiązania i analizy ryzyka wypłaty zobowiązania o inne instytucje ustawowo upoważnione do udzielenia kredytów, byłaby zmianą o charakterze systemowym dotyczącą rynku krajowego.